

Έκθεση σχετικά με τις διακοινοβουλευτικές σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας

2009-2014
Ετήσια έκθεση 2013/2014

Το παρόν έγγραφο εκδόθηκε από τη
Διεύθυνση για τις Σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια
Ο Διευθυντής: Christine Verger
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: christine.verger@ep.europa.eu
Προϊσταμένη Υπηρεσίας Κοινοβουλευτικού Διαλόγου: Patrizia Maria Prode
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: patrizia.prode@ep.europa.eu
Προϊστάμενος Μονάδας Θεσμικής Συνεργασίας: Francisco Juan Gómez Martos
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: francisco.gomezmartos@ep.europa.eu
Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε από τον: Eschel Alpermann
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: eschel.alpermann@ep.europa.eu

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013/2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Προοίμιο

1. Εισαγωγή

2. Βασικές εξελίξεις και τάσεις της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας

2.1 Η Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Οικονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ

2.2 Η κίτρινη κάρτα σχετικά με την πρόταση για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας («πρόταση ΕΡΡΟ»)

2.3 Εμβάθυνση της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στην Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και στην Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ)

2.4 Τα κοινοβούλια της ΕΕ στην παγκόσμια διακυβέρνηση

3. Θεσμική κοινοβουλευτική συνεργασία

3.1 Η Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC)

3.2 Η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ (EUSC)

3.3. Σχέσεις με την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (PACE)

4. Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις

4.1 Διακοινοβουλευτικές Συνεδριάσεις Επιτροπών - πιο εστιασμένες ανταλλαγές απόψεων μεταξύ εμπειρογνομώνων

4.2 Διμερείς επισκέψεις - μια ευέλικτη και αποτελεσματική μορφή

4.3 Βιντεοδιασκέψεις – Οδεύοντας προς το μέλλον

5. Ο "μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης" - Πρωτόκολλο Αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας

6. Εργαλεία για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δικτύωση

6.1 Διακοινοβουλευτική Ανταλλαγή Πληροφοριών στην ΕΕ - IPEX

6.2 Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης - ECPRD

7. Τάσεις στις διακοινοβουλευτικές σχέσεις 2009-2014

Παραρτήματα

Προοίμιο

Η τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδος πλησιάζει στο τέλος της· κατά συνέπεια, σε αυτήν την τελευταία ετήσια έκθεση θα θέλαμε να σας παρουσιάσουμε τις εξελίξεις στον τομέα της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων στη διάρκεια αυτής της περιόδου. Μετά από περισσότερα από δύο έτη επιτυχούς συνεργασίας μεταξύ μας, η παρούσα έκθεση θα είναι η τελευταία για την οποία είμαστε αρμόδιοι ως αντιπρόεδροι για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια στη διάρκεια της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου. Είναι επίσης η τελευταία έκθεση του Αντιπροέδρου Martínez, ο οποίος θα αποχωρήσει μετά από θητεία 22 ετών σε εθνικό κοινοβούλιο, 15ετή θητεία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αρκετά χρόνια σε διακοινοβουλευτικές θέσεις, για παράδειγμα ως αντιπρόεδρος της Συνέλευσης της ΔΕΕ και ως αντιπρόεδρος και πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με άλλα λόγια, είναι η κατάλληλη στιγμή να κάνουμε έναν απολογισμό των επιτευγμάτων από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας μέχρι τη λήξη αυτής της περιόδου και να παραδώσουμε τη σκυτάλη στο νεοεκλεγέν Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η διακοινοβουλευτική συνεργασία έχει εξελιχθεί σημαντικά από τη Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης και έχει ενισχυθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Απόδειξη αυτής της προόδου αποτελεί ο άνευ προηγουμένου αριθμός διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων επιτροπών που οργανώθηκαν στους χώρους του ΕΚ, οι οποίες συγκέντρωσαν συνολικά περισσότερα από 1.500 μέλη εθνικών κοινοβουλίων τα τελευταία τέσσερα έτη, καθώς και η πρόσφατη αναβίωση των κοινών συνεδριάσεων επιτροπών που διοργανώθηκαν από το ΕΚ από κοινού με το προεδρεύον κοινοβούλιο. Άλλα δείγματα της ενισχυμένης συνεργασίας είναι η αύξηση της ζήτησης συγκριτικών στοιχείων που διαχειρίστηκε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης, η αυξημένη αναγνώριση της IPEX ως της μοναδικής πλατφόρμας για τη διακοινοβουλευτική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα εθνικά κοινοβούλια, καθώς και η αποφασιστικότητα της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ (EUSC), η οποία καθιέρωσε δύο νέες μορφές ειδικών διακοινοβουλευτικών διασκέψεων.

Τα τελευταία δύο χρόνια, η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων (EUSC) έχει ενισχυθεί ιδιαίτερα λόγω του ρόλου που διαδραματίζει η διακοινοβουλευτική συνεργασία δυνάμει του άρθρου 9 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1, σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος των διακοινοβουλευτικών σχέσεων. Η EUSC έχει καταλήξει σε συμφωνίες για τη δημιουργία δύο νέων μορφών διακοινοβουλευτικού ελέγχου στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και της ΚΠΑΑ, μετά τη λύση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της ΔΕΕ, καθώς και για την οικονομική διακυβέρνηση το 2012 και το 2013, αντίστοιχα, με στόχο την εξισορρόπηση της τάσης της διακυβερνητικής λήψης αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών. Οι πρώτες Διακοινοβουλευτικές Διασκέψεις αυτού του είδους δημιουργούν προοπτικές για μεγαλύτερο βαθμό κοινοβουλευτικού ελέγχου και εκδημοκρατισμού. Πέραν της COSAC ή της ίδιας της EUSC, αυτή η νέα «δεύτερη γενιά» διακοινοβουλευτικών φόρουμ αποτελεί πόλο συγκέντρωσης ειδικών στους τομείς εμπειρογνομosύνης τους. Αυτά τα φόρα, θέτοντας επί τάπητος και συζητώντας δημοσίως ζητήματα που μέχρι πρότινος αποφασίζονταν εν μία νυκτί κεκλεισμένων των θυρών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής δημόσιας σφαίρας για τη διεξαγωγή πολιτικού διαλόγου. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του ΕΚ, απομένει να δούμε εάν αυτές οι διακοινοβουλευτικές διασκέψεις μπορούν να αποτελέσουν μια τάση για περισσότερη δημοκρατική λογοδοσία και κοινοβουλευτικό έλεγχο των πολιτικών της ΕΕ.

Σε αυτό το νέο πλαίσιο, η COSAC, η οποία γιόρτασε την 50ή επετειακή συνεδρίασή της στο Βίλνιους το 2013, αντιμετωπίζει κάποιες δύσκολες προκλήσεις. Αυτές οφείλονται εν μέρει στη σύνθεσή της — απαρτίζεται κυρίως από υπαλλήλους γενικών καθηκόντων των επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων — και εν μέρει στον θεσμοποιημένο χαρακτήρα της και τον αυστηρό εσωτερικό κανονισμό της. Αντί να παρέχει ένα βήμα για τη διακοινοβουλευτική ανταλλαγή πληροφοριών και τον διακοινοβουλευτικό διάλογο, που είναι ο καταστατικός σκοπός της COSAC, έχει καταλήξει να αποτελεί φόρουμ μέσω του οποίου στελέχη της εθνικής και ευρωπαϊκής εκτελεστικής εξουσίας μπορούν να περάσουν τις απόψεις τους στα μέλη των Κοινοβουλίων. Πρωθυπουργοί, υπουργοί, μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλοι εκπρόσωποι της εκτελεστικής εξουσίας αποτελούν σήμερα σχεδόν τα δύο τρίτα των ομιλητών. Από την άλλη, τα μέλη του Κοινοβουλίου που ξεκινούν το διάλογο αποτελούν μόλις το 16 % των βασικών ομιλητών και κατά συνέπεια αποτελούν εξαίρεση. Τουλάχιστον σε κάποιες πρόσφατες περιπτώσεις, η αντιπροσωπεία του ΕΚ κατάφερε να πείσει την προεδρική Τρόικα της COSAC να καλέσει κάποιους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ειδικούς στον τομέα τους, να συμμετάσχουν στο διάλογο. Έτσι δημιουργήθηκαν έντονοι διακοινοβουλευτικοί διάλογοι, γεγονός που αποδεικνύει πόσα μπορούν να επιτευχθούν με λίγη θέληση.

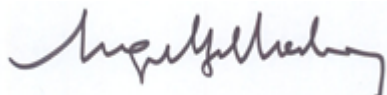
Η θέση σε ισχύ των διατάξεων του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας συνέβαλε στην αύξηση της ενημέρωσης των εθνικών κοινοβουλίων σχετικά με τα νομοσχέδια της ΕΕ σε πρώιμο στάδιο, παρότι οι αλλαγές που επέφεραν τα κοινοβούλια/νομοθετικά σώματα στους εσωτερικούς κανονισμούς τους προκειμένου να επωφεληθούν από αυτόν το μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης ποικίλλουν τόσο από άποψη μεθόδου όσο και αποτελεσμάτων. Ο μικρός αριθμός των διαδικασιών «κίτρινης κάρτας», που ήταν μόνο δύο, όταν τα εθνικά κοινοβούλια ενεργοποίησαν την υποχρεωτική διαδικασία επανεξέτασης που προβλέπεται στο Πρωτόκολλο αριθ. 2, δείχνει ότι τα εθνικά κοινοβούλια δεν "μπλοκάρισαν" νομοσχέδια της ΕΕ. Αντιθέτως, ο μεγάλος αριθμός εισηγήσεων από τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με το περιεχόμενο των σχεδίων νομοθετικών πράξεων σε σύγκριση με τον σχετικά μικρό αριθμό αιτιολογημένων γνώμων που εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με την επικουρικότητα (σε αναλογία περίπου 4,5 προς 1) δείχνει αυξημένο ενδιαφέρον για την ενεργό συνεισφορά στην πολιτική συζήτηση σε επίπεδο ΕΕ.

Παρότι στις διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ΔΣΕ) τα τελευταία χρόνια εξετάζονταν φάκελοι σε πρώιμο νομοθετικό στάδιο (και ιδίως φάκελοι που σχετίζονταν με την έγκριση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, όπως μείζονες μεταρρυθμίσεις των πολιτικών της ΕΕ, για παράδειγμα της περιφερειακής πολιτικής, της γεωργίας και της αλιείας, καθώς και πολυετή προγράμματα δαπανών), η χρήση των ΔΣΕ για προ-νομοθετικό διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια μειώθηκε το 2013, εν μέρει λόγω της μείωσης του αριθμού των συναφών προτάσεων της Επιτροπής. Εντούτοις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν συμμετέχει ενεργά στον προ-νομοθετικό πολιτικό διάλογο μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών κοινοβουλίων (η λεγόμενη πρωτοβουλία Μπαρόζο) και δεν τον παρακολουθεί συστηματικά. Γενικά, ο αριθμός συνεδριάσεων μεταξύ εμπειρογνομόνων έχει αυξηθεί μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, καθώς έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 58 ΔΣΕ από το 2010 μέχρι το 2014, καθώς και έξι κοινές κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (JPM) και πέντε κοινές συνεδριάσεις επιτροπών (JCM). Με την πάροδο του χρόνου, οι ΔΣΕ έχουν εξελιχθεί σε συνήθη μορφή συνεδρίασης για τις συνεδριάσεις ολομελείας των επιτροπών με τα εθνικά κοινοβούλια, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν και άλλες μορφές, όπως προσκλήσεις μόνον των προέδρων επιτροπών ή οι μόνιμες προσκλήσεις στα εθνικά

κοινοβούλια. Μια άλλη μέθοδος που θα διερευνηθεί περαιτέρω χάρη στην εγκατάσταση του κατάλληλου τεχνικού εξοπλισμού στο ΕΚ και σε ορισμένα εθνικά κοινοβούλια είναι η χρήση βιντεοδιασκέψεων, οι οποίες θα επιτρέψουν τη διεξαγωγή ακόμα περισσότερων συνεδριάσεων για να εξυπηρετηθούν οι συγκεκριμένες ανάγκες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ εμπειρογνομώνων, π.χ. μεταξύ εισηγητών.

Εκτός από την αναφορά γεγονότων και αριθμητικών στοιχείων, στην παρούσα έκθεση παρουσιάζουμε επίσης ορισμένες τάσεις που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο των διακοινοβουλευτικών σχέσεων, όπως η ενίσχυση της επίσημης συμμετοχής των εθνικών κοινοβουλίων στη θεσμική δομή της ΕΕ, η ανάπτυξη περισσότερο θεσμοθετημένων μορφών τομεακής συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων και η ανάγκη εξέτασης του ρόλου και της φύσεως της COSAC ως φόρουμ διακοινοβουλευτικών ανταλλαγών. Παρατηρείται επίσης τάση για μείωση του αριθμού των μεγάλων συνεδριάσεων που ασχολούνται με ευρέος φάσματος πολιτικά ζητήματα αλλά έχουν περιορισμένο άμεσο αντίκτυπο στην τρέχουσα κοινοβουλευτική δραστηριότητα, σε αντιδιαστολή με μια τάση για περισσότερο εξειδικευμένες συνεδριάσεις που αφορούν συγκεκριμένες πολιτικές ή σχέδια νομοθετημάτων. Τέλος, βρίσκονται υπό διαμόρφωση ευέλικτοι και ειδικά προσαρμοσμένοι τύποι συνεδριάσεων που υποστηρίζονται τεχνικά μέσω της χρήσης βιντεοδιάσκεψης.

Η επόμενη κοινοβουλευτική περίοδος του ΕΚ θα αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις στον τομέα της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας οι οποίες πηγάζουν από τις ολοένα και πιο δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, τον αυξανόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό, τη γεωστρατηγική και πολιτική μεταβλητότητα και την προφανή απάθεια και απογοήτευση των πολιτών ως προς την τρέχουσα διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Συγκεκριμένα, για το τελευταίο ζήτημα, η κοινοβουλευτική συνεργασία μπορεί να συμβάλει ώστε να αναβιώσει το ευρωπαϊκό εγχείρημα. Η δημοκρατία δεν μπορεί να επιβληθεί άνωθεν, αλλά μπορεί να ανθήσει μόνον όταν οι πολίτες συμμετέχουν στη διαδικασία και όταν όλα τα όργανα –σε όλα τα επίπεδα– ασκούν τα δικαιώματά τους με αποτελεσματικό και συνεπή τρόπο. Νοείται εν προκειμένω η αρχή ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος και η λογοδοσία πρέπει να ασκούνται στο επίπεδο στο οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις. Εντάσεις και διχογνωμίες θα είναι πάντα αναπόφευκτες· αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία, ωστόσο, είναι η προθυμία να συνεργαστούμε εποικοδομητικά ώστε να τις ξεπεράσουμε και να καθοδηγήσουμε τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της προς τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης και τους κυρίαρχους στόχους της όπως ορίζονται στα άρθρα 2 και 3 της ΣΕΕ.

Miguel Ángel Martínez
Αντιπρόεδρος

Othmar Karas
Αντιπρόεδρος

1. Εισαγωγή

Για τρίτη φορά από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, σας παρουσιάζουμε μια ετήσια έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις στον τομέα της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες εκδόσεις της, η ετήσια έκθεση για το 2013/2014 δεν εστιάζει μόνο στις εξελίξεις κατά την περίοδο αναφοράς. Αντιθέτως, περιγράφει τις μακροπρόθεσμες τάσεις και προοπτικές στον τομέα της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Καθώς πλησιάζουμε στη λήξη της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου, και τέσσερα χρόνια μετά την υιοθέτηση των νέων διατάξεων της Συνθήκης της Λισαβόνας σχετικά με τη διακοινοβουλευτική συνεργασία και τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ήρθε η στιγμή να αναλύσουμε την πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή της νέας Συνθήκης. Για αυτόν το σκοπό, σε αυτήν την έκθεση έχει προστεθεί ένα τελικό κεφάλαιο σχετικά με τις τάσεις στις διακοινοβουλευτικές σχέσεις κατά την περίοδο 2009-2014.

2. Βασικές εξελίξεις και τάσεις της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας

2.1 Η Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Οικονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ

Οι πρόσφατες εξελίξεις στην ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης της διακυβερνητικής Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΣΣΣΔ/«Δημοσιονομικό Σύμφωνο») και διαφόρων νομοθετικών μέτρων –που είναι γνωστά ως «εξάπτυχο» και «δίπτυχο»- ως απάντηση στην οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση. Ταυτόχρονα, αυτές οι εξελίξεις έχουν προκαλέσει ορισμένες ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά τη δημοκρατική νομιμότητα και λογοδοσία. Παρότι αυτές οι θεμελιώδεις αρχές πρέπει να διασφαλίζονται στο επίπεδο λήψης και εφαρμογής των αποφάσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εδώ και καιρό την άποψη ότι η διακοινοβουλευτική συνεργασία μπορεί να διαδραματίσει κρίσιμο συμπληρωματικό ρόλο από αυτήν την άποψη.¹ Κατόπιν πρωτοβουλίας των Επιτροπών του ΕΚ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της οικονομικής διακυβέρνησης, ήτοι της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON), της Επιτροπής Προϋπολογισμού (BUDG) και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL), και με την υποστήριξη της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ, το ΕΚ φιλοξένησε μια διακοινοβουλευτική διάσκεψη σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο Συντονισμού των Οικονομικών Πολιτικών, τον Φεβρουάριο του 2012.

Ένα χρόνο αργότερα, τον Ιανουάριο του 2013, η συνεδρίαση αναπτύχθηκε περαιτέρω και μετονομάστηκε σε *Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο*. Οι τρεις διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών που οργανώθηκαν στο πλαίσιο αυτής της εβδομάδας ήταν και οι πιο επιτυχημένες από άποψη συμμετοχής, καθώς παραβρέθηκαν σε αυτές περισσότερα από 100 μέλη από 33 κοινοβουλευτικά σώματα (από 26 κράτη μέλη) και περίπου 70 βουλευτές του ΕΚ. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, στη δημοκρατία και την επικουρικότητα, στον αντίκτυπο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στα μέτρα λιτότητας και στις προοπτικές ανάπτυξης, στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, στον κοινωνικό αντίκτυπο των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής σε κράτη μέλη που

¹ Βλ. Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με το ευρωπαϊκό εξάμηνο συντονισμού των οικονομικών πολιτικών, Προοίμιο, παράγρ. Ε, ΣΤ και Ι.

αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, καθώς και στον ρόλο του προϋπολογισμού της ΕΕ στην υποστήριξη της επίτευξης των στόχων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου από τα κράτη μέλη.

Σε επιστολή του προς τους Προέδρους όλων των εθνικών κοινοβουλίων μετά τη συνεδρίαση, ο Πρόεδρος του ΕΚ, Martin Schulz τόνισε ότι ο διάλογος «έδωσε τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να συζητήσουν σε μια πολύ εποικοδομητική ατμόσφαιρα και σε πνεύμα πραγματικής συνεργασίας τις διάφορες προτεραιότητες και πολιτικές στο πλαίσιο του Εξαμήνου και να διδαχθούν τρόπους για τη βελτίωση και υλοποίησή τους από την εμπειρία των άλλων», γεγονός που «ενισχύει τη δημοκρατική διάσταση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ.»

Ταυτόχρονα, οι διατάξεις του Δημοσιονομικού Συμφώνου προβλέπουν τη διοργάνωση μιας διακοινοβουλευτικής διάσκεψης «με σκοπό τη συζήτηση των δημοσιονομικών πολιτικών και άλλων ζητημάτων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συνθήκης».² Κατά τη Διάσκεψη των Προέδρων των εθνικών κοινοβουλίων, στη Λευκωσία τον Απρίλιο του 2013, συμφωνήθηκε η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 της ΣΣΣΔ. Αυτή η συμφωνία δημιουργεί νέες δυνατότητες κοινοβουλευτικής εποπτείας μέσω μιας πιο εντατικής διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της οικονομικής διακυβέρνησης. Κάθε χρόνο, το φθινόπωρο, θα διοργανώνεται μια Διάσκεψη από το Κοινοβούλιο του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου, στην έδρα του. Μια δεύτερη διάσκεψη θα διοργανώνεται από κοινού από το ΕΚ και το Κοινοβούλιο του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου στις αρχές κάθε έτους στην έδρα του ΕΚ στις Βρυξέλλες.

Βάσει αυτής της συμφωνίας, η πρώτη Διάσκεψη σύμφωνα με το άρθρο 13 της ΣΣΣΔ έλαβε χώρα στο Βίλνιους, στις 16-17 Οκτωβρίου 2013. Οι βουλευτές συζήτησαν ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων που σχετίζονται με την οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ, όπως για παράδειγμα: το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης μετά την κρίση, την τραπεζική ένωση και τη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση στην ΕΕ και τη δημοσιονομική εξυγίανση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην Ευρώπη.

Η δεύτερη Διάσκεψη σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση διοργανώθηκε από κοινού από το ΕΚ και από το ελληνικό Κοινοβούλιο στις 20-22 Ιανουαρίου 2014 στην έδρα του ΕΚ στις Βρυξέλλες. Η Διάσκεψη συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων στην ιστορία της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Περίπου 150 μέλη εθνικών κοινοβουλίων, 60 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλοι 100 υπάλληλοι εθνικών κοινοβουλίων έλαβαν μέρος στην τριήμερη εκδήλωση, η οποία παρείχε τη δυνατότητα διεξαγωγής συζητήσεων επί ποικίλων θεμάτων, από την ενισχυμένη δημοσιονομική εποπτεία στην *ONE μέχρι τη δημοκρατική νομιμότητα των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής*. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, στη Διάσκεψη συνδυάστηκαν οι σύνοδοι ολομέλειας με παράλληλες συνεδριάσεις επιτροπών της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, της Επιτροπής Προϋπολογισμού και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι εισήχθη ένα νέο στοιχείο στο επίσημο ημερολόγιο του ΕΚ για το 2014· πλέον, η εβδομάδα κατά τη διάρκεια της οποίας πρόκειται να λάβει χώρα η εκδήλωση σημειώνεται ως «Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα». Η επόμενη Διάσκεψη σύμφωνα με το άρθρο 13 της ΣΣΣΔ προγραμματίζεται να λάβει χώρα στη Ρώμη, το φθινόπωρο του 2014.

² Άρθρο 13 της ΣΣΣΔ.

2.2 Η κίτρινη κάρτα σχετικά με την πρόταση για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας («πρόταση ΕΡΡΟ»)

Η συνθήκη της Λισαβόνας αναφέρεται συχνά ως «η Συνθήκη των Κοινοβουλίων», μεταξύ άλλων επειδή το Πρωτόκολλο αριθ. 2 δίνει το δικαίωμα στα εθνικά κοινοβούλια να ελέγχουν τη συμμόρφωση των νομοσχεδίων της ΕΕ με την αρχή της επικουρικότητας. Το 2012, για πρώτη φορά από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, μια πρόταση της Επιτροπής ενεργοποίησε την επονομαζόμενη διαδικασία «κίτρινης κάρτας», ήτοι μια υποχρεωτική επανεξέταση από το θεσμικό όργανο που την εξέδωσε. Τον Σεπτέμβριο του 2012 η Επιτροπή αποφάσισε να αποσύρει την πρότασή της, γνωστή ως «Monti II», αν και όχι για λόγους μη συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας, αλλά επειδή είχε συμπεράνει ότι ήταν απίθανο «να συγκεντρωθεί η απαραίτητη πολιτική υποστήριξη εντός του ΕΚ και του Συμβουλίου, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκρισή της».

Το 2013, η διαδικασία υποχρεωτικής επανεξέτασης («κίτρινη κάρτα») ενεργοποιήθηκε για δεύτερη φορά. Υποβλήθηκαν δεκατρείς αιτιολογημένες γνώμες από εθνικά κοινοβούλια/σώματα σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΡΡΟ).³

Στις αιτιολογημένες γνώμες αναφέρονταν ορισμένες ενστάσεις στην πρόταση, συμπεριλαμβανομένης της μη συμμόρφωσης της Επιτροπής με σημαντικές διαδικαστικές απαιτήσεις, όπως η συμπερίληψη λεπτομερούς έκθεσης στην αιτιολογική έκθεση της Επιτροπής, η έλλειψη επαρκούς τεκμηρίωσης της προστιθέμενης αξίας της σύστασης του ΕΡΡΟ για τις επιδόσεις των δικαστικών συστημάτων των κρατών μελών, η πεποίθηση ότι το «υπερεθνικό μοντέλο» του ΕΡΡΟ θα περιόριζε δυσανάλογα την υφιστάμενη κυριαρχία των κρατών μελών στον τομέα του ποινικού δικαίου, καθώς και η προτίμηση της ενίσχυσης υφιστάμενων μορφών συνεργασίας, όπως η OLAF, ή της εισαγωγής προληπτικών μέτρων στο σημείο εφαρμογής των κονδυλίων της ΕΕ.

Μέσα σε ένα μήνα η Επιτροπή εξέδωσε μια ανάλυση των αιτιολογημένων γνωμών.⁴ Σε όλες τις περιπτώσεις κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πρόταση συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας. Συνεπώς, η Επιτροπή κατέληξε συνολικά στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν αναγκαία η απόσυρση ή τροποποίηση της πρότασης και αποφάσισε να την διατηρήσει. Ωστόσο, η Επιτροπή πρόσθεσε ότι θα λάβει υπόψη της τις αιτιολογημένες γνώμες κατά τη νομοθετική διαδικασία. Πρόσφατα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε τη θέση του που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση βάσει έκθεσης της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων.⁵

³ COM (2013) 534. Οι αιτιολογημένες γνώμες ανήλθαν σε 18 από τις 56 ψήφους, κι έτσι ξεπέρασαν το ανώτατο όριο που απαιτείται για σχέδια νομοθετικών πράξεων που εμπίπτουν στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (βάσει του άρθρου 76 ΣΛΕΕ).

⁴ COM (2013) 851, ανακοίνωση της 27ης Νοεμβρίου 2013.

⁵ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 25 Φεβρουαρίου 2014 εν όψει της έγκρισης κανονισμού (ΕΕ) αριθ. .../2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσαρμογή στο άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μιας σειράς νομικών πράξεων στον τομέα της δικαιοσύνης που προβλέπουν τη χρήση της κανονιστικής διαδικασίας με έλεγχο, P7_TC1-COD(2013)0220.

2.3 Εμβάθυνση της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στην Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και στην Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ)

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων, στη Βαρσοβία το 2012, η πρώτη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και για την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ) έλαβε χώρα στην Πάφο (Κύπρος). Σε αυτήν τη διάσκεψη αποφασίστηκαν οι μέθοδοι εργασίας για τις μελλοντικές συνεδριάσεις, π.χ. το μέγεθος των αντιπροσωπειών, η σχέση του ΕΚ με την οργάνωση των συνεδριάσεων και η συχνότητά τους.

Το 2013, έλαβαν χώρα η δεύτερη και η τρίτη Διάσκεψη για την ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ: η δεύτερη οργανώθηκε στο Δουβλίνο στις 24-25 Μαρτίου από το Ιρλανδικό Κοινοβούλιο (*Houses of the Oireachtas*) και εστίασε στην πρόληψη των συγκρούσεων, σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για το Κέρας της Αφρικής και για την Ειρηνευτική Διαδικασία στη Μέση Ανατολή, και η τρίτη έλαβε χώρα στο Βίλνιους στις 4-6 Σεπτεμβρίου υπό την αιγίδα του Λιθουανικού Κοινοβουλίου (*Seimas*) και επικεντρώθηκε στην Ανατολική Εταιρική Σχέση, τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο του 2013 για την άμυνα και τη Συρία.

Κατά την περίοδο που προηγήθηκε των δύο διασκέψεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεργάστηκε στενά με το προεδρεύον κοινοβούλιο για τη διοργάνωση της διάσκεψης (ημερήσια διάταξη και ομιλητές), για την κατάρτιση των συμπερασμάτων, καθώς και για το έργο αναθεώρησης του υφιστάμενου εσωτερικού κανονισμού.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις της Διάσκεψης των Προέδρων των Κοινοβουλίων και με τα συμπεράσματα της πρώτης Διακοινοβουλευτικής Διάσκεψης, επί του παρόντος, μια ad hoc επιτροπή ανασκόπησης εκτελεί μια αρχική ανασκόπηση των πρακτικών ζητημάτων για αυτές τις διασκέψεις, με στόχο την υποβολή προτάσεων προς εξέταση στη Διάσκεψη των Προέδρων που θα λάβει χώρα στη Ρώμη την άνοιξη του 2015. Βασικός στόχος των εν λόγω συστάσεων είναι η προσπάθεια βελτίωσης της Διάσκεψης βάσει του τρέχοντος εσωτερικού κανονισμού της, για παράδειγμα μέσω της διασφάλισης πιο εστιασμένων διαλόγων, της ανάπτυξης παράλληλων σεμιναρίων και της παραγωγής πιο σύντομων επιχειρησιακών συμπερασμάτων. Συζητούνται ακόμα προτάσεις που προσανατολίζονται στην εξέλιξη της Διάσκεψης σε μια λειτουργικά αυτόνομη κοινοβουλευτική συνέλευση. Συμπλέοντας με τα συμπεράσματα της Διάσκεψης των Προέδρων της ΕΕ στη Στοκχόλμη το 2010, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τάσσεται κατά αυτών των αλλαγών.

2.4 Τα κοινοβούλια της ΕΕ στην παγκόσμια διακυβέρνηση

Τις περασμένες δεκαετίες, οι κυβερνήσεις δημιούργησαν πολυάριθμους διεθνείς οργανισμούς και ανεπίσημες ενώσεις. Σε πολλούς από αυτούς τους φορείς, οι κυβερνήσεις ή οι εκπρόσωποί τους λαμβάνουν αποφάσεις ή εγκρίνουν πολιτικές κατευθύνσεις που επηρεάζουν τις ζωές των ανθρώπων σε ολόκληρο τον κόσμο. Η παγκόσμια διακυβέρνηση δεν πρέπει να βρίσκεται στα χέρια μόνον των κυβερνήσεων και των διπλωματών αλλά σε αυτήν πρέπει να συμμετέχουν και οι πολίτες και οι εκλεγμένοι εκπρόσωποί τους. Οι βουλευτές πρέπει να έχουν ενεργό ρόλο σε αυτήν τη διαδικασία. Παρότι έχει συντελεστεί πρόοδος στο πρόσφατο παρελθόν και πολλοί από αυτούς τους οργανισμούς διαθέτουν ένα είδος κοινοβουλευτικής διάστασης, η τρέχουσα κατάσταση εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική.

Για αυτόν το λόγο, ο Miguel Angel Martínez και ο Othmar Karas, οι αντιπρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που είναι αρμόδιοι για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια, διοργάνωσαν ένα Κοινοβουλευτικό Φόρουμ για «τα Κοινοβούλια της ΕΕ στην παγκόσμια διακυβέρνηση». Η εκδήλωση έλαβε χώρα στις 18 Φεβρουαρίου του 2014 στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Συμμετείχαν 28 μέλη εθνικών κοινοβουλίων από 16 κοινοβουλευτικά σώματα σε 14 χώρες, 8 βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπρόσωποι των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ.

Σε ένα κλίμα έντονου διαλόγου, οι συμμετέχοντες στη διάσκεψη συζήτησαν το ρόλο των κοινοβουλίων και της δημοκρατίας στην εποχή της «παγκόσμιας εγχώριας πολιτικής», τις δραστηριότητες των Κοινοβουλίων της Ευρώπης σε πολυεθνικούς οργανισμούς και διεθνή φόρα και παρουσίασαν παγκόσμιες πρωτοβουλίες και δίκτυα που συγκεντρώνουν βουλευτές που ασχολούνται με τα ίδια θέματα.⁶

3. Θεσμική κοινοβουλευτική συνεργασία

3.1 Η Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (COSAC)

Το 2013, η COSAC, η Διάσκεψη των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, που συστάθηκε τον Νοέμβριο του 1989 στο Παρίσι, γιόρτασε την 50ή σύνοδο ολομέλειάς της στο Βίλνιους. Η μοναδικότητά της έγκειται στο ότι αποτελεί το μοναδικό διακοινοβουλευτικό φόρουμ που κατοχυρώνεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας (Πρωτόκολλο Αριθ. 1). Το εθνικό κοινοβούλιο του κράτους μέλους που ασκεί την εναλλασσόμενη προεδρία του Συμβουλίου διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον προσδιορισμό της κατεύθυνσης και του έργου της COSAC. Υποστηρίζεται από μια προεδρική Τρόικα, στην οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι μόνιμο μέλος, και βασίζεται στην οργανωτική υποστήριξη μιας μικρής γραμματείας, η οποία φιλοξενείται από το ΕΚ με επικεφαλής έναν αποσπασμένο υπάλληλο εθνικού κοινοβουλίου («Μόνιμο Μέλος»).

Η τάση για μια πιο συναινετική προσέγγιση, η οποία ξεκίνησε μετά την πολωνική προεδρία της COSAC το 2011, καθιερώθηκε το 2013. Στη διάρκεια της ιρλανδικής και της λιθουανικής προεδρίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεισέφερε σημαντικά στο έργο της COSAC. Στις δύο ολομέλειες, στο Δουβλίνο και στο Βίλνιους, συμμετείχαν ενεργά αρκετά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το ιρλανδικό Oireachtas και το λιθουανικό Seimas προσκάλεσαν τέσσερις ευρωβουλευτές να μιλήσουν στην 49η και στην 50η ολομέλεια της COSAC ως βασικοί ομιλητές και έναν ευρωβουλευτή ως υπεύθυνο επικοινωνίας με το κοινό. Οι ομιλίες τους και οι απαντήσεις τους στις ερωτήσεις του κοινού συνεισέφεραν στη δημιουργία ενός πραγματικά ευρωπαϊκού και διακοινοβουλευτικού διαλόγου για ζητήματα όπως η αναπτυξιακή πολιτική, οι Ευρωεκλογές του 2014, η δημοκρατική νομιμότητα στην ΕΕ, η εφαρμογή της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 και η πολιτική διεύρυνσης και γειτονίας. Επιπλέον, στη σύνθεση των αντιπροσωπειών του ΕΚ στο Δουβλίνο και στο Βίλνιους περιλαμβάνονταν μέλη διαφόρων επιτροπών του ΕΚ, γεγονός που διευκόλυνε τις παρεμβάσεις ευρωβουλευτών ειδικευμένων στα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Επίσης, ικανοποίηση προκάλεσε το γεγονός ότι τα άλλα Κοινοβούλια συμμετείχαν με ενθουσιασμό στις συζητήσεις και συνεισέφεραν στη ζωτικότητα των συζητήσεων της COSAC. Η παρουσία βασικών ομιλητών από τα εθνικά κοινοβούλια και από το ΕΚ ενίσχυσε

⁶ Όλα τα έγγραφα των συνεδριάσεων και οι συναφείς πληροφορίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της διάσκεψης <http://www.europarl.europa.eu/webnp/cms/pid/1983>.

σαφώς τον διακοινοβουλευτικό χαρακτήρα των συζητήσεων στις συνεδριάσεις της COSAC. Επιπλέον, η παρουσία του πρώην Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Pat Cox, στο Βίλνιους, όπου προσέφερε μια ισχυρή μαρτυρία της κοινοβουλευτικής διπλωματίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μιλώντας για την αποστολή του στην Ουκρανία, έδωσε μια νέα διάσταση στη διακοινοβουλευτική ανταλλαγή.

Και τα δύο προεδρεύοντα Κοινοβούλια κατέβαλαν επιτυχημένες προσπάθειες να καινοτομήσουν και να ανανεώσουν τη μορφή των συνεδριάσεων της COSAC, μεταξύ άλλων μέσω της διοργάνωσης μιας συζήτησης σε πάνελ, της παροχής ενός φόρουμ για νέους πολίτες που εκπροσωπούν μειονοτικές ομάδες και του προγραμματισμού ανεπίσημων συνόδων (με μεγάλη συμμετοχή και έντονες συζητήσεις) στη διάρκεια των γευμάτων σχετικά με τις κοινοβουλευτικές πρακτικές σε επιλεγμένες διαδικασίες ελέγχου της ΕΕ και με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στη διαμόρφωση και τον έλεγχο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην ΕΕ, αντίστοιχα. Εκτός από την τακτική συνεδρίαση της COSAC, η λιθουανική προεδρία διοργάνωσε και μια σειρά συναφών παράλληλων εκδηλώσεων, όπως ένα «Κοινοβουλευτικό Φόρουμ για τη Βαλτική Θάλασσα» και το πρώτο «Φόρουμ Γυναικών της COSAC» στην ιστορία του θεσμού, ο ρόλος των οποίων θα μπορούσε να διερευνηθεί περαιτέρω στο μέλλον.

Πριν από τις ολομέλειες της COSAC διοργανώνονται συνήθως συνεδριάσεις των βασικών πολιτικών ομάδων, στις οποίες αναλαμβάνουν θέση προέδρου ή συμπροέδρου οι Συμπρόεδροι της αντιπροσωπείας του ΕΚ. Η λιθουανική προεδρία ζήτησε για πρώτη φορά από τους αντιπροσώπους των εθνικών κοινοβουλίων στην COSAC να εγγραφούν στις συνεδριάσεις, αναφέροντας μάλιστα την πολιτική τους τοποθέτηση, γεγονός που διευκόλυνε τη διοργάνωση ομαδικών συνεδριάσεων και αύξησε σημαντικά τη συμμετοχή. Τα πρακτικά της 50ής συνεδρίασης της COSAC ήταν τα πρώτα που ανέφεραν την πολιτική τοποθέτηση των ομιλητών, συνεισφέροντας έτσι στην πολιτικοποίηση της COSAC.

Κατέστη εμφανές κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της COSAC και από τις εξαμηνιαίες εκθέσεις του 2013, ότι ορισμένα εθνικά κοινοβούλια είναι απογοητευμένα από την ανεπαρκή συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά θέματα, καθώς και από τις εξουσίες ελέγχου των κυβερνήσεών τους. Τα εν λόγω κοινοβούλια ασκούν πιέσεις για μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως στη νομοθετική διαδικασία, είτε αυτό συνεπάγεται αλλαγές στις Συνθήκες είτε όχι. Ως εκ τούτου, η αντιπροσωπεία του ΕΚ, ως εκπρόσωπος ενός θεσμικού οργάνου της ΕΕ, χρειάστηκε να επιμείνει ξανά και ξανά ότι οι Συνθήκες της ΕΕ πρέπει να τηρούνται. Χρειάστηκε επίσης να υπενθυμίσει στα εθνικά κοινοβούλια, κατά την έγκριση των Εισηγήσεων και των Συμπερασμάτων, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι και αυτό μέλος της COSAC και ότι, κατά συνέπεια, τα κείμενα που ψηφίζονται πρέπει να σέβονται τον ρόλο και τις προνομίες του ΕΚ ως θεσμικού οργάνου της Ένωσης. Στις περιπτώσεις που αυτή η προσέγγιση απέτυχε, η αντιπροσωπεία του ΕΚ αναγκάστηκε να αποστασιοποιηθεί από τις αποφάσεις που ελήφθησαν, τονίζοντας ότι απορρίπτει «οποιαδήποτε ερμηνεία των προτάσεων που περιέχονται στην Εισήγηση [...] η οποία αντίκειται στο γράμμα ή στο πνεύμα των Συνθηκών [...] και στην υφιστάμενη ισορροπία μεταξύ των εθνικών και των Ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων».

3.2 Η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ (EUSC)

Η EUSC είναι το καθοδηγητικό όργανο της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας και συνεδριάζει την άνοιξη κάθε έτους στη χώρα η οποία άσκησε την προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ κατά το

*δεύτερο εξάμηνο του προηγούμενου έτους. Πριν την EUSC διεξάγεται προπαρασκευαστική συνεδρίαση των Γενικών Γραμματέων των χωρών που συμμετέχουν.*⁷

Η Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων της ΕΕ που έλαβε χώρα από τις 21 έως τις 23 Απριλίου 2013, με την ενεργό συμμετοχή του Προέδρου Martin Schulz, συμφώνησε τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 13 της ΣΣΣΔ (→ 2.1).

Στη διάρκεια της συζήτησης σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην ενίσχυση της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες, οι Πρόεδροι των Κοινοβουλίων τόνισαν ότι η συνεργασία και υποστήριξη μεταξύ ομοτίμων θα μπορούσε να συμβάλει στη σύσταση λειτουργικών Κοινοβουλίων, τα οποία πρέπει να χαρακτηρίζονται από αμοιβαίο σεβασμό, ισότιμη και αποτελεσματική εκπροσώπηση, διαφάνεια, λογοδοσία και αποτελεσματικότητα τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Οι Πρόεδροι ενθάρρυναν τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους σε αυτόν τον τομέα, οι οποίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τεχνική υποστήριξη, ανταλλαγή πληροφοριών και προγράμματα αδελφοποίησης.

Επιπλέον, οι Πρόεδροι συζήτησαν τους τρόπους δημιουργίας στενότερης σχέσης μεταξύ των πολιτών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα Κοινοβούλια πρέπει να ενεργούν ως διαμεσολαβητές στον διάλογο σχετικά με θέματα της ΕΕ (τόσο σε εθνικό όσο και σε διακοινοβουλευτικό επίπεδο) και ότι η διακοινοβουλευτική συνεργασία πρέπει να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παροχή μεγαλύτερης ώθησης για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών σχετικά με τα δικαιώματά τους και σχετικά με ευρωπαϊκά θέματα γενικότερα. Τόνισαν ιδιαίτερα την ανάγκη ενθάρρυνσης των πολιτών να ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα, καθώς και την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες αντιλαμβάνονται πλήρως τη σημασία των αποφάσεων που λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και τον αντίκτυπό τους στις ζωές τους, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή τους στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όσον αφορά το ζήτημα των ενεργειών που μπορούν να αναλάβουν τα κοινοβούλια για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής σε καιρούς λιτότητας, οι Πρόεδροι υπογράμμισαν ότι τα κοινοβούλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να διασφαλίσουν ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εφαρμόζεται με δημοκρατικό και διαφανή τρόπο, με σεβασμό στην αρχή της δημοκρατικής λογοδοσίας. Επιπλέον, τα κοινοβούλια πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση και εφαρμογή του πλαισίου για ισχυρότερες οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο.

Οι Πρόεδροι εξέφρασαν επίσης την ικανοποίησή τους για τις αυξημένες προσπάθειες και τα μέσα για την προώθηση της IPEX (→ 6.1) ως βασικού μηχανισμού τεχνικής υποστήριξης για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κοινοβουλίων της ΕΕ και με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα σε ζητήματα που αφορούν την ΕΕ. Ενέκριναν μια πρόταση που αφορά τη συμπερίληψη στην IPEX εγγράφων για άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (→ 2.1 και 2.3) εκτός από τον υφιστάμενο δικτυακό τόπο για τη Διάσκεψη των Προέδρων των Κοινοβουλίων.

⁷ Όλα τα έγγραφα που αφορούν την EUSC και τις προπαρασκευαστικές συναντήσεις των Γενικών Γραμματέων είναι προσπελάσιμα μέσω του ιστοτόπου της IPEX <http://www.ipex.eu>.

3.3. Σχέσεις με την Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (PACE)

Η συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφηκε το 2007 υποχρεώνει τα δύο όργανα να καταβάλλουν προσπάθειες για καλύτερη συνεργασία και συντονισμό των δραστηριοτήτων τους. Τα δύο όργανα άλλαξαν τους αντίστοιχους εσωτερικούς κανονισμούς τους αναλόγως, θέτοντας ιδιαίτερη έμφαση στις αποτελεσματικές σχέσεις εργασίας μεταξύ των αρμόδιων επιτροπών και στις δύο πλευρές. Επιπλέον, η Διάσκεψη των Προέδρων του ΕΚ είχε τακτική επικοινωνία με την Προεδρική Επιτροπή της PACE για τον έλεγχο της κατάστασης των σχέσεων και των τομέων βελτίωσης. Ένα Κοινό Ανεπίσημο Όργανο εκπροσώπων των επιτροπών του ΕΚ και της PACE κατέληξε σε μια διαδικασία συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον διορισμό δικαστών στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Εντούτοις, αναφέρθηκε σε διάφορες περιπτώσεις ότι το πνεύμα των συμφωνιών και των δηλώσεων σε ελάχιστες μόνο περιπτώσεις μεταφράστηκε σε συγκεκριμένες ενέργειες. Συγκεκριμένα, η παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας παράλληλων δομών και παράλληλων προτύπων στις δύο συνελεύσεις. Τελικά, η προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα αποτελέσει μια καλή ευκαιρία να ξεπεραστεί ο κίνδυνος της συνέχισης ενός αντιπαραγωγικού ανταγωνισμού.

Κάποιες διαφωνίες στο Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ έχουν καθυστερήσει περαιτέρω την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ελπίζουμε ότι η προσχώρηση θα ολοκληρωθεί το 2014. Αν όντως συμβεί αυτό, θα αποτελέσει ευκαιρία στενότερης συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης σε πολιτικό, καθώς και σε διοικητικό επίπεδο. Στη συνάντηση της Διάσκεψης των Προέδρων με την Προεδρική Επιτροπή των πολιτικών κομμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, στις 9 Ιανουαρίου 2014, υπογραμμίστηκε η ανάγκη για μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα και καλύτερες συνεργίες μεταξύ των δύο οργάνων σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Στην ομιλία του στη Χειμερινή Σύνοδο 2014 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, ο Πρόεδρος Schulz εκφράστηκε υπέρ της βαθύτερης και βιώσιμης συνεργασίας, ιδίως στον τομέα της παρακολούθησης εκλογών.

4. Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις

4.1 Διακοινοβουλευτικές Συνεδριάσεις - πιο εστιασμένες ανταλλαγές απόψεων μεταξύ εμπειρογνομών

Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί τρεις κύριες μορφές διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων, οι οποίες συνιστούν ένα φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών και απόψεων σε επιλεγμένα θέματα. Οι Διακοινοβουλευτικές Συνεδριάσεις Επιτροπών (ΔΣΕ) είναι συνεδριάσεις που οργανώνονται με την πρωτοβουλία μίας ή περισσότερων επιτροπών του ΕΚ με τη βοήθεια της Διεύθυνσης για τις Σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια. Συγκεντρώνουν μέλη ειδικών επιτροπών του ΕΚ και των αντίστοιχων επιτροπών των εθνικών κοινοβουλίων. Οι συνεδριάσεις αυτές δεν πρέπει να συγχέονται με τις κοινές συνεδριάσεις επιτροπών (JCM) ή τις Κοινές Κοινοβουλευτικές Συνεδριάσεις (JPM) οι οποίες διοργανώνονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το κοινοβούλιο της χώρας που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ. Οι JPM είναι συνεδριάσεις επί ευρέων πολιτικών θεμάτων, ενώ οι JCM είναι συνεδριάσεις μεταξύ τομεακών επιτροπών του ΕΚ και επιτροπών των εθνικών κοινοβουλίων και καλύπτουν κυρίως τους τομείς πολιτικής στους οποίους η ΕΕ έχει νομοθετικές εξουσίες δυνάμει της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Το 2013, οργανώθηκαν 17 Διακοινοβουλευτικές Συνεδριάσεις Επιτροπών και σεμινάρια. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο αριθμό ΔΣΕ στην ιστορία του θεσμού, με τη συμμετοχή 14 μόνιμων και ειδικών επιτροπών του ΕΚ. Συνολικά, 374 μέλη εθνικών κοινοβουλίων (συμπεριλαμβανομένων 9 από χώρες εκτός της ΕΕ) και 396 βουλευτές του ΕΚ συμμετείχαν σε αυτές τις συνεδριάσεις. Τα θέματα που συζητήθηκαν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την *ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών*, το *ευρωπαϊκό εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών* (για το οποίο ένωσαν τις δυνάμεις τους οι τρεις επιτροπές του ΕΚ που σχετίζονται περισσότερο με τον κλάδο), το *κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων* και το *μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας*. Επιπλέον, η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας φιλοξένησε μια Κοινή Συνεδρίαση Επιτροπών με την αντίστοιχη επιτροπή στη Λιθουανία σχετικά με την *Εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ τον 21ο αιώνα*, που αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της λιθουανικής προεδρίας. Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν 32 μέλη εθνικών κοινοβουλίων (και τέσσερις βουλευτές από χώρες εκτός της ΕΕ).

Εκτός από την Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα (→ 2.1), η πιο επιτυχημένη διακοινοβουλευτική συνεδρίαση από άποψη συμμετοχής ήταν η ΔΣΕ της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων σχετικά με τη «Δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης: Κατάσταση προόδου όσον αφορά την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικά θέματα», στην οποία παρέστησαν 35 μέλη από 21 εθνικά κοινοβούλια (26 σώματα), συμπεριλαμβανομένης της Κροατίας και της Νορβηγίας. Εντούτοις, η επιτυχία μιας εκδήλωσης δεν μετράται αποκλειστικά βάσει αριθμητικών στοιχείων, καθώς σε ορισμένες από τις συνεδριάσεις που οργανώθηκαν το 2013, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, εδόθη σκοπίμως η μορφή συνεδριάσεων Προέδρων, με στόχο να είναι δυνατή η μεγαλύτερη εστίαση της συζήτησης.

Σε σύγκριση με το 2012, η θεματική εστίαση των ΔΣΕ το 2013 απομακρύνθηκε από τα θέματα που σχετίζονται με το νομοθετικό πρόγραμμα των επιτροπών του Κοινοβουλίου και εξέτασε, μεταξύ άλλων, ευρύτερα ζητήματα όπως «Απολαμβάνουν οι πολίτες ελεύθερη κυκλοφορία;», «Συνοχή της πολιτικής για την ανάπτυξη: πώς μπορεί να συνεργαστεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τα εθνικά κοινοβούλια», «Η απάντηση των γυναικών στην κρίση» και «Το μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας». Εντούτοις, οι συνεδριάσεις σχετικά με ειδικές νομοθετικές προτάσεις συνεχίστηκαν (π.χ. σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών, το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων και την Ευρωπόλ).

Το 2013, προστέθηκαν νέες πτυχές στις ΔΣΕ, όπως για παράδειγμα συνεδριάσεις σχετικά με την ισότιμη και αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ (για το περιβάλλον), την εφαρμογή ενός στρατηγικού πλαισίου και ενός σχεδίου δράσης της ΕΕ (για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία) και τον κοινοβουλευτικό έλεγχο των δαπανών. Η δημόσια διακοινοβουλευτική συζήτηση σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση, η οποία συμπληρώνει τη διακυβερνητική διαδικασία λήψης αποφάσεων κεκλεισμένων των θυρών, ήταν ένας ακόμα νεωτερισμός που συνεχίστηκε το 2013 (και το 2014). Εάν αυτή η τάση συνεχιστεί, μπορεί να αναπτυχθεί μια νέα μορφή διακοινοβουλευτικού διαλόγου στο μέλλον — ένα φόρουμ για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και για την αξιολόγηση της πραγματικής κατάστασης όσον αφορά τον τρόπο επιτόπιας εφαρμογής των νόμων της ΕΕ και ένα φόρουμ που θέτει ζητήματα προς συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπου οι κυβερνήσεις λαμβάνουν

αποφάσεις εν μία νυκτί. Εν συντομία: ένα βήμα για μεγαλύτερη δημοκρατική λογοδοσία και έλεγχο.

4.2 Διμερείς επισκέψεις - μια ευέλικτη και αποτελεσματική μορφή

Οι διμερείς επισκέψεις παρέχουν την ευκαιρία διεξαγωγής ενός πιο ανεπίσημου και εστιασμένου διαλόγου με την πρωτοβουλία του Κοινοβουλίου/Σώματος που πραγματοποιεί την επίσκεψη. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προσφέρει υλικοτεχνική υποστήριξη, παρέχοντας αίθουσες συνεδριάσεων και υπηρεσίες διερμηνείας και καλύπτοντας τις δαπάνες των γευμάτων στα γραφεία του.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, οι διμερείς επισκέψεις ήταν αρκετά συχνές το 2013. Το Κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου (και τα δύο σώματα) ήταν το πλέον δραστήριο. Αναμφισβήτητα, η δυνατότητα διμερών επισκέψεων δεν έχει αξιοποιηθεί στο έπακρο, καθώς μόνο 19 κοινοβουλευτικά σώματα (συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου των Βορείων Χωρών) εκμεταλλεύθηκαν αυτήν τη σημαντική μορφή διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Το γεγονός αυτό προκαλεί έκπληξη κυρίως γιατί σε αυτό το είδος συνεδρίασης, οι εθνικοί βουλευτές έχουν την ευκαιρία να καθορίσουν οι ίδιοι την ημερήσια διάταξη και να συζητήσουν θέματα που τους ενδιαφέρουν με σημαντικούς παράγοντες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το 2013 έλαβε χώρα αυξημένος αριθμός διμερών επισκέψεων σε επίπεδο υπαλλήλων, συνολικά 13, και επτά σώματα εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία για σκοπούς εσωτερικής επαγγελματικής κατάρτισης. Στο παράρτημα ΙΙΙ παρέχεται μια πλήρης επισκόπηση των 43 διμερών επισκέψεων το 2013, στις οποίες συμμετείχαν 124 ευρωβουλευτές και 167 μέλη εθνικών κοινοβουλίων.

4.3 Βιντεοδιασκέψεις: Οδεύοντας προς το μέλλον

Οι βιντεοδιασκέψεις προσφέρουν πολλές ευκαιρίες διακοινοβουλευτικής συνεργασίας. Τα τελευταία δύο χρόνια, οι υπηρεσίες του ΕΚ ανέπτυξαν μια τεχνική λύση που επιτρέπει τη διεξαγωγή βιντεοδιασκέψεων με εξαιρετική ποιότητα εικόνας και ήχου, καθώς και διερμηνεία σε διάφορες γλώσσες.

Από το 2013, αυτή η τεχνολογία παρέχεται ως μόνιμη υπηρεσία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η επίσημη έναρξη χρήσης της συνοδεύτηκε από διάφορες προωθητικές δραστηριότητες. Τον Σεπτέμβριο του 2013, οι υπάλληλοι ευρωπαϊκών υποθέσεων των εθνικών κοινοβουλίων ανακάλυψαν τις δυνατότητες της νέας τεχνολογίας σε μια ζωντανή πολύγλωσση βιντεοδιάσκεψη μεταξύ του ΕΚ στις Βρυξέλλες, του λιθουανικού Κοινοβουλίου στο Βίλνιους και του πορτογαλικού Κοινοβουλίου στη Λισαβόνα. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρέσχε στα εθνικά κοινοβούλια τη δυνατότητα να παραστούν σε κάποια από τις τακτικές διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις του μέσω βιντεοδιάσκεψης, και θα προσπαθήσει να παράσχει αυτήν τη δυνατότητα όποτε είναι δυνατόν στο μέλλον.

Για πρακτικούς λόγους, το νέο σύστημα έχει ακόμα ορισμένους περιορισμούς, για παράδειγμα όσον αφορά τον αριθμό των αιθουσών συνεδριάσεων του ΕΚ που είναι εξοπλισμένες με αυτήν την τεχνολογία, τον αριθμό των καναλιών διερμηνείας που διατίθενται στα κοινοβούλια που συμμετέχουν ή τον μέγιστο αριθμό βιντεοδιασκέψεων με διερμηνεία που μπορούν να λάβουν χώρα στο ΕΚ κάθε βδομάδα. Επιπλέον, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η βιντεοδιάσκεψη με εθνικό κοινοβούλιο μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν ο εξοπλισμός που χρησιμοποιεί το εν λόγω κοινοβούλιο πληροί τα ίδια τεχνικά πρότυπα με το σύστημα του ΕΚ. Από τη μέχρι τώρα εμπειρία προκύπτει ότι είναι σημαντική

η διεξαγωγή τεχνικών δοκιμών σε διοικητικό επίπεδο πριν από τον λεπτομερή σχεδιασμό βιντεοδιάσκεψης με ένα εθνικό κοινοβούλιο.

Για αυτόν το λόγο, το φθινόπωρο του 2013 οι υπηρεσίες της ΕΚ πραγματοποίησαν τεχνική έρευνα στα εθνικά κοινοβούλια για τη συγκέντρωση ενημερωμένων δεδομένων σχετικά με τον εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης που διαθέτουν. Στις αρχές του 2014, τα αποτελέσματα γνωστοποιήθηκαν σε όλα τα εθνικά κοινοβούλια και αναμένεται να διευκολύνουν τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων στο μέλλον.

5. Ο "μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης" - Πρωτόκολλο αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας

Μία από τις σημαντικότερες εξελίξεις στη νομοθετική αρχιτεκτονική της ΕΕ τα τελευταία χρόνια ήταν η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας. Το Πρωτόκολλο παρέχει τη δυνατότητα στα εθνικά κοινοβούλια να ελέγχουν τα σχέδια νομοθετικών πράξεων της ΕΕ που δεν υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να αντιτάσσονται στην έγκρισή τους, εάν θεωρούν ότι δεν συμμορφώνονται με την αρχή της επικουρικότητας. Το Πρωτόκολλο προβλέπει μια διαδικασία υποχρεωτικής επανεξέτασης από το θεσμικό όργανο που εκδίδει μια νομοθετική πρόταση, που συνήθως είναι η Επιτροπή, όταν οι αιτιολογημένες γνώμες που λαμβάνονται υπερβαίνουν τα καθορισμένα ανώτατα όρια.⁸ Προβλέπονται δύο διαδικασίες, οι οποίες είναι γνωστές ανεπισημώς ως «κίτρινη κάρτα» και «πορτοκαλί κάρτα» (στην περίπτωση της πορτοκαλί κάρτας, οι υποχρεώσεις είναι αυστηρότερες).

Ο «μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης» έχει επιφέρει αλλαγές στις μεθόδους εργασίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συμπεριλαμβανομένων τροποποιήσεων στον εσωτερικό του κανονισμό. Από την πλευρά τους, τα εθνικά κοινοβούλια έχουν αξιοποιήσει αυτήν την ευκαιρία για να ελέγξουν όχι μόνο πτυχές που αφορούν την επικουρικότητα, αλλά και διάφορα άλλα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της ουσίας των νομοθετικών προτάσεων. Ως απόδειξη αυτού του γεγονότος, από τις 1456 εισηγήσεις που ελήφθησαν από τα εθνικά κοινοβούλια από την έναρξη ισχύος του Πρωτοκόλλου μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2013 (σε σύνολο 439 νομοθετικών πράξεων που υποβλήθηκαν για έλεγχο στα εθνικά κοινοβούλια), μόνο οι 276 είναι «αιτιολογημένες γνώμες», ήτοι δηλώσεις που αντίκεινται στην έγκριση μιας νομοθετικής πράξης λόγω εικαζόμενης παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας. Οι υπόλοιπες 1270 είναι οι λεγόμενες «εισηγήσεις» και αφορούν διάφορα άλλα ζητήματα.

Κατά το 2013 συγκεκριμένα, εστάλησαν 87 αιτιολογημένες γνώμες επί των 115 σχεδίων νομοθετικών πράξεων που υποβλήθηκαν σε κοινοβουλευτικό έλεγχο. Τα εθνικά κοινοβούλια έστειλαν 226 επιπλέον εισηγήσεις. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για το 2012 ήταν 71 αιτιολογημένες γνώμες και 221 εισηγήσεις σχετικά με τα 79 σχέδια νομοθετικών πράξεων που υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 κατά τη διάρκεια του έτους. Συνεπώς, παρατηρείται μια ελαφρώς πτωτική τάση μεταξύ των δύο ετών σε σχέση με τον αριθμό των νομοσχεδίων, παρότι σε απόλυτους αριθμούς ο αριθμός των αιτιολογημένων γνώμων και των συνεισφορών το 2013 ήταν υψηλότερος το 2013 σε σχέση με το 2012.

⁸ Κατανήφιση μιας πρότασης από το ένα τρίτο των εθνικών Κοινοβουλίων, ή από το ένα τέταρτο για θέματα του τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων.

6. Εργαλεία για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δικτύωση

6.1 Διακοινοβουλευτική Ανταλλαγή Πληροφοριών στην ΕΕ - IPEX

Η πλατφόρμα για τη διακοινοβουλευτική ανταλλαγή πληροφοριών στην ΕΕ (IPEX) θεσπίστηκε κατόπιν σύστασης της διάσκεψης των προέδρων των κοινοβουλίων της ΕΕ, στη Ρώμη το 2000, και εγκαινιάστηκε στη διάσκεψη των προέδρων των κοινοβουλίων, στην Κοπεγχάγη το 2006. Έκτοτε, τα εθνικά κοινοβούλια της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και υποψήφιας χώρες, έχουν συνεισφέρει με πληροφορίες που σχετίζονται με θέματα της ΕΕ. Την 1η Ιουλίου 2011, μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας τον Δεκέμβριο του 2009, εγκαινιάστηκε ένας ανανεωμένος ιστότοπος ώστε να αντιμετωπιστούν οι επικείμενες προκλήσεις.

Κατά το έτος 2013, αναπτύχθηκαν νέα χαρακτηριστικά για την πλατφόρμα IPEX: δύο νέες υποσελίδες δημιουργήθηκαν στη σελίδα EUSC, προκειμένου να αρχειοθετούνται όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με τις νέες διακοινοβουλευτικές διασκέψεις που θεσπίστηκαν από τη διάσκεψη των προέδρων των κοινοβουλίων της ΕΕ, κατά τις συνεδριάσεις τους στη Βαρσοβία το 2012 και στη Λευκωσία το 2013.

Κατά τα δύο τελευταία έτη, η IPEX έχει προσαρμοστεί ώστε να λαμβάνει έγγραφα μέσω της νέας πλατφόρμας επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία καλείται eTrustEx. Η εν λόγω νέα πλατφόρμα κατέστη πλήρως λειτουργική στα τέλη Αυγούστου του 2013 και η IPEX, μαζί με τα εθνικά κοινοβούλια, ήταν ο πρώτος παραλήπτης εγγράφων που διαβίβασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω αυτού του νέου και ασφαλούς διαύλου επικοινωνίας. Τον Οκτώβριο του 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ικανοποίησε το αίτημα της IPEX να λαμβάνει επίσης όλα τα έγγραφα τα οποία προηγουμένως αποστέλλονταν αποκλειστικά στο Συμβούλιο· κατά συνέπεια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πλέον λαμβάνει επίσης απευθείας τα εν λόγω έγγραφα. Η IPEX συμπεριέλαβε επίσης την Κροατία μεταξύ των συμμετεχόντων κοινοβουλίων και πρόσθεσε τα κροατικά ως την 24η γλώσσα πλοήγησης εγκαίρως για την έναρξή της, την 1η Ιουλίου 2013.

Όταν οι αιτιολογημένες γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων είχαν ως αποτέλεσμα να δοθεί μια δεύτερη «κίτρινη κάρτα», στα τέλη Οκτωβρίου 2013, τούτο έγινε ταχέως γνωστό, κυρίως χάρη στην έγκαιρη μεταφόρτωση των αιτιολογημένων γνωμών που εξέδωσαν τα εθνικά κοινοβούλια στην IPEX. Ένας ακόμη παράγοντας που συνέβαλε ήταν η διαθεσιμότητα των αγγλικών μεταφράσεων των σχετικών εγγράφων. Αυτό γίνεται όλο και συχνότερα ένα κοινό χαρακτηριστικό.

Το 2013, ο αριθμός ειδήσεων που δημοσίευαν εθνικά κοινοβούλια για εκδηλώσεις και θέματα σχετικά με ενωσιακά ζητήματα στο τμήμα «Νέα» του ιστοτόπου αυξήθηκαν, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην ανταλλαγή πληροφοριών που σχετίζονταν και με άλλα θέματα πέραν του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

6.2 Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης - ECPRD

Το 2013, το ECPRD, το οποίο διαχειρίζονται από κοινού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμπεριλάμβανε 65 κοινοβουλευτικά Σώματα από 53 χώρες και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα (συμπεριλαμβανομένων 41 κοινοβουλίων/σωμάτων σε κράτη μέλη της ΕΕ). Εκατόν δεκαεννέα ανταποκριτές και αναπληρωτές ανταποκριτές εκπροσωπούν το αντίστοιχο κοινοβούλιό τους

στο δίκτυο και συνεισφέρουν στις κύριες δραστηριότητες που συνιστούν έντονη ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών.

Το δίκτυο έλαβε διακόσια πενήντα τέσσερα ερωτήματα που οδήγησαν σε 6 328 απαντήσεις, σε αμφότερες τις περιπτώσεις αριθμοί χαμηλότεροι από ό,τι το 2012. Η εν λόγω μείωση μπορεί να εξηγηθεί κατά πάσα πιθανότητα από το γεγονός ότι το θεσμικό όργανο με τα περισσότερα αιτήματα, η γερμανική βουλή (Bundestag), είχε εκλογές και συνεπώς δεν υπέβαλε τον συνήθη όγκο ερωτημάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απάντησε σε 33 περιπτώσεις, αριθμός χαμηλότερος από τα άλλα κοινοβούλια, λόγω του ότι ανταποκρίνεται μόνο σε ερωτήματα σχετικά με την κοινοβουλευτική πρακτική και τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Ακόμη πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ωφελήθηκε από τη συμμετοχή του στο δίκτυο και το 2013 υπέβαλε οκτώ ερωτήματα σε διάφορες υπηρεσίες του Σώματος. Δύο ερωτήματα συνδέονταν με τις επικείμενες ευρωπαϊκές εκλογές και αφορούσαν συγκεκριμένα θέματα σχετικά με το τέλος της θητείας των βουλευτών του ΕΚ. Ένα ακόμη ερώτημα αφορούσε δεδομένα σχετικά με τα ονόματα των γυναικών βουλευτών στην Ευρώπη και συνέβαλε σημαντικά στη διοργάνωση της ετήσιας διάσκεψης «Γυναίκες στα κοινοβούλια – Παγκόσμιο φόρουμ (WIP) 2013», που πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Νοέμβριο του 2013. Με άλλα ερωτήματα, όπως εκείνο σχετικά με τα ταξιδιωτικά πρακτορεία και ένα ακόμη σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις των κοινοβουλίων, συνελέγησαν συγκριτικά δεδομένα για συνεχιζόμενα έργα στη διοίκηση του ΕΚ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επένδυσε ξανά προϋπολογισμό σημαντικού ύψους στη βελτίωση και την περαιτέρω ανάπτυξη του ιστοτόπου ECPRD.

Τα αποτελέσματα και τα επιτεύγματα των περασμένων ετών καταδεικνύουν ότι το ECPRD συνιστά πραγματικό παράδειγμα επιτυχίας της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο επίπεδο των διοικήσεων στα κοινοβούλια. Οι πληροφορίες που διανέμονται μέσω του δικτύου δεν είναι διαθέσιμες αλλού. Τα σεμινάρια προσφέρουν χώρο στους εμπειρογνώμονες στο κοινοβούλιο οι οποίοι συνήθως είναι πολύ δύσκολο να συναντήσουν τους ομότιμους τους για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Το μοντέλο του ECPRD συνιστά πηγή έμπνευσης για παρόμοια έργα στον κόσμο, ιδίως στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική.

7. Τάσεις στις διακοινοβουλευτικές σχέσεις 2009-2014

Στην εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων κατά τα πέντε τελευταία έτη καθοριστικό ρόλο έπαιξαν οι θεσμικές και νομικές αλλαγές που επέφερε η Συνθήκη της Λισαβόνας, κυρίως δε το διευρυμένο πεδίο αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμορφώθηκε στη συγκυρία της οικονομικής και νομισματικής κρίσης. Η κρίση, συγκεκριμένα, έχει δρομολογήσει σημαντικές νέες νομικές και άλλες εξελίξεις σε επίπεδο ΕΕ. Πολλές εξ αυτών, ωστόσο, εγείρουν σημαντικά ερωτήματα σχετικά με τον βαθμό κατά τον οποίο διαφυλάσσονται αρχές σχετικές με τον κοινοβουλευτισμό, όπως οι αρχές της λογοδοσίας και της διαφάνειας. Πιο συγκεκριμένα, νέοι μηχανισμοί που συστήθηκαν σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την πρωτοβουλία εκτελεστικών φορέων (για παράδειγμα, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ)) περιθωριοποιούν σε σημαντικό βαθμό τον ρόλο των κοινοβουλίων, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε αυτό το περιβάλλον, εντάσεις μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και φορέων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, είναι συχνά προφανείς, καθώς πολλά

–αν και όχι όλα– εθνικά κοινοβούλια ανησυχούν ιδιαίτερα για μια διακριτή απώλεια του παραδοσιακού τους ρόλου ως εκφραστών της δημοκρατικής βούλησης των λαών. Στο πλαίσιο αυτής της δυσμενούς οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής συγκυρίας, ωστόσο, οι διακοινοβουλευτικές σχέσεις έχουν συνεχίσει να αναπτύσσονται με στόχο να ανταποκριθούν σε παλαιές και νέες προκλήσεις, να ενισχύσουν την ικανότητα κάθε κοινοβουλίου ξεχωριστά και όλων μαζί συνολικά να καθιστούν τα εκτελεστικά Σώματα υπεύθυνα για τις πράξεις τους, να προωθούν τον διάλογο και τις βέλτιστες πρακτικές και να επιδιώκουν να συμφιλιώνουν διαφορές. Μπορούν να εντοπιστούν τουλάχιστον επτά τάσεις, οι οποίες επισημαίνονται κατωτέρω.

Η πρώτη τάση αφορά τη βελτιωμένη επίσημη συμμετοχή εθνικών κοινοβουλίων στο πλαίσιο της θεσμικής αρχιτεκτονικής της ΕΕ. Στο άρθρο 12 της ΣΕΕ καθίσταται σαφές ότι τα εθνικά κοινοβούλια συμβάλλουν ενεργά στην καλή λειτουργία της Ένωσης. Η αρχή κατοχυρώνεται στο Πρωτόκολλο Αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία εξουσιοδοτεί τα εθνικά κοινοβούλια να ασκούν έλεγχο επί των σχεδίων νομοθετικών πράξεων που δεν εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι το Πρωτόκολλο δημιούργησε τις δυνατότητες ώστε τα εθνικά κοινοβούλια να συνδεθούν με τους φορείς της ΕΕ σε θέματα πέραν της αρχής της επικουρικότητας,⁹ έχει αντιμετωπίσει επικρίσεις. Συγκεκριμένα, οι επικριτές ισχυρίζονται ότι η περίοδος κοινοβουλευτικού ελέγχου (οκτώ εβδομάδες) η οποία προβλέπεται βάσει του Πρωτοκόλλου δεν είναι επαρκής και ότι οι απαντήσεις της Επιτροπής ήταν πολύ γενικευμένες και υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση. Έχουν επίσης διατυπωθεί επικρίσεις σχετικά με το γεγονός ότι τα εθνικά κοινοβούλια έχουν έως τώρα επιφέρει μόλις δύο περιπτώσεις υποχρεωτικής επανεξέτασης («κίτρινες κάρτες») μέσω του Πρωτοκόλλου.

Θα μπορούσε κανείς να συμπεράνει ότι, παρά τις προσπάθειες, είτε μέσω της COSAC είτε μέσω ανεπίσημων συσκέψεων ή μέσω ενισχυμένων ανεπίσημων προσπαθειών συντονισμού των διοικήσεών τους μέσω εκπροσώπων με βάση το ΕΚ, τα εθνικά κοινοβούλια δεν έχουν κατορθώσει ακόμη να θεσπίσουν αποτελεσματικές μορφές συνεργασίας μεταξύ τους στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου Αριθ. 2. Ο μικρός αριθμός κίτρινων καρτών, ωστόσο, μπορεί επίσης να ερμηνευθεί ως στοιχείο ενός πιο διεξοδικού σεβασμού της αρχής της επικουρικότητας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μια τρίτη πιθανή ερμηνεία για τον μικρό αριθμό κίτρινων καρτών συνιστά το γεγονός ότι δεν έχουν όλα τα κοινοβούλια την ίδια άποψη για ένα δεδομένο προτεινόμενο νομικό μέτρο. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι ακόμη και εντός του ίδιου κοινοβουλίου, τα δύο Σώματα ενδέχεται να διαφωνούν ως προς τη συμμόρφωση μιας πρότασης με την αρχή της επικουρικότητας. Από την πλευρά του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ως τώρα τηρήσει μια κατά κύριο λόγο συλλογιστική θέση, δεδομένου ότι η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου σχετίζεται κυρίως με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία είναι κατά κανόνα το όργανο που εκδίδει προτάσεις. Ωστόσο, στις 4 Φεβρουαρίου 2014, ψήφισμα του Κοινοβουλίου που εγκρίθηκε από την Ολομέλεια αφορά ρητά το θέμα της επικουρικότητας και αναπαράγει ορισμένες από τις βασικές επικρίσεις που εκφράστηκαν σε σχέση με τη λειτουργία του Πρωτοκόλλου.¹⁰

⁹ Τούτο συνάγεται από το γεγονός ότι περίπου το 80 τοις εκατό των γραπτών συνεισφορών των εθνικών κοινοβουλίων σε σχέση με σχέδια νομοθετικών πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 δεν αμφισβητούν την εγκυρότητά τους ως προς την αρχή της επικουρικότητας.

¹⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ και την επικουρικότητα και την αναλογικότητα – 19η έκθεση «Βελτίωση της νομοθεσίας» για το 2011 (2013/2077(INI)), σκέψεις 21-30.

Μια δεύτερη τάση στον τομέα των διακοινοβουλευτικών σχέσεων κατά τα τελευταία πέντε έτη ήταν να αποφασίζονται οι διακοινοβουλευτικές «διασκέψεις» μέσω πολιτικής συμφωνίας στη διάσκεψη προέδρων της ΕΕ (EUSC). Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα είναι η διάσκεψη κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας/κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ((ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ), η οποία θεσπίστηκε από την EUSC στη διάσκεψή της στη Βαρσοβία τον Απρίλιο του 2012. Σύμφωνα με τους παρατηρητές, η διακοινοβουλευτική συνεργασία στους τομείς ΚΕΠΠΑ και ΚΠΑΑ καθίσταται με σταθερό ρυθμό η διακοινοβουλευτική πλατφόρμα για τον έλεγχο της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, ενώ αποφεύγεται παράλληλα η δημιουργία νέων δομών ή συνελεύσεων. Καθώς συμμετέχουν τακτικά περισσότεροι από 100 εθνικοί βουλευτές και 16μελής αντιπροσωπεία βουλευτών του ΕΚ, προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία διακοινοβουλευτικού διαλόγου με την Ύπατη Εκπρόσωπο της ΕΕ για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας/Αντιπρόεδρο της Επιτροπής σε βασικά θέματα εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Πιο πρόσφατα, στη Λευκωσία τον Απρίλιο του 2013, η EUSC κατέληξε σε συμφωνία σχετικά με τη θέσπιση και τις γενικές αρχές που διέπουν την οργάνωση της διάσκεψης βάσει του άρθρου 13 της ΣΣΣΔ. Και στις δύο περιπτώσεις, τα διακοινοβουλευτικά φόρα που θεσπίστηκαν με τη βοήθεια της EUSC αντικατοπτρίζουν αφενός τις διευρυμένες δραστηριότητες σε επίπεδο ΕΕ των θεμάτων που παραδοσιακά αντιμετωπίζονται σε εγχώριο επίπεδο και αφετέρου τη μέριμνα των κοινοβουλίων να συμμετέχουν στην άσκηση λογοδοσίας και ελέγχου επί των δραστηριοτήτων αυτών οι οποίες συνολικά διεξάγονται από το εκτελεστικό σώμα.

Μια τρίτη τάση είναι η πρόβλεψη των διακοινοβουλευτικών μέσων συνεργασίας στις Συνθήκες. Τούτο είναι προφανές στη συμπερίληψη του άρθρου 88 της ΣΛΕΕ, σχετικά με τον έλεγχο της Ευρωπόλ. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την παραδοσιακή κατάσταση, κατά την οποία οι διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις διοργανώνονται κατά κύριο λόγο εκτός του πεδίου νομικής αναφοράς, με αξιοσημείωτη εξαίρεση την COSAC, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 10 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Συνθήκης. Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι τα εν λόγω μέσα διακοινοβουλευτικής συνεργασίας ακολουθούν μια πιο μόνιμη, τακτική δομή και συχνά απαιτούνται συζητήσεις μεταξύ των διαφόρων κοινοβουλίων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις λεπτομέρειές τους. Η έγκριση κανονιστικής διάταξης σχετικά με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο της Ευρωπόλ προβλέπεται ειδικά στο άρθρο 88 της ΣΛΕΕ με τη χρήση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Στη διάσκεψη των προέδρων κοινοβουλίων της ΕΕ, στη Στοκχόλμη το 2010, και στη διάσκεψη των Βρυξελλών το 2011, οι πρόεδροι συμφώνησαν επί της ανάγκης ελέγχου της Ευρωπόλ μέσω διακοινοβουλευτικού φορέα, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε τακτική βάση. Ανατέθηκε τότε στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών του ΕΚ (LIBE) η διοργάνωση τακτικών συνεδριάσεων σχετικά με την Ευρωπόλ με τις αντίστοιχες επιτροπές των εθνικών κοινοβουλίων. Σύμφωνα με αυτό, από το 2010, οι ετήσιες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών (ΔΣΕ) διοργανώνονται από τη LIBE, πιο πρόσφατα στις 14 Νοεμβρίου 2013 σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν τον κοινοβουλευτικό έλεγχο των δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ. Αυτό το θέμα, μαζί με άλλες διατάξεις της πρότασης για την Ευρωπόλ, βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μετά την έγκριση της θέσης του Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση στις 25 Φεβρουαρίου 2014. Εν αναμονή συμφωνίας με το Συμβούλιο, αξίζει να σημειωθεί ότι αυτός είναι ο πρώτος τομέας στον οποίο η διακοινοβουλευτική συνεργασία ρυθμίζεται μέσω νομοθεσίας της ΕΕ. Η δυναμική συμμετοχή της EUSC σε αυτούς τους τομείς επίσης καταδεικνύει ότι ο εν λόγω φορέας θα συνεχίσει να συνιστά σημαντικό φόρουμ συζητήσεων σχετικά με θέματα όπως η δημοκρατική λογοδοσία και διακυβέρνηση και καταλυτικό παράγοντα για μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα των διακοινοβουλευτικών σχέσεων. Στη διάρκεια της συνεδρίασής της

τον Απρίλιο του 2014 στο Βίλνιους, η EUSC εξέτασε ξανά τη «Διακοινοβουλευτική συνεργασία στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης», επισημαίνοντας την επιθυμία της να συμμετέχει στον τομέα του κοινοβουλευτικού ελέγχου της Ευρωπόλ και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της Eurojust.

Μια τέταρτη τάση έχει σχέση με το γεγονός ότι ορισμένες μορφές διακοινοβουλευτικής συνεργασίας βλέπουν να μειώνεται σταδιακά η σημασία τους. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των κοινών κοινοβουλευτικών συνεδριάσεων (ΚΚΣ) και κοινών συνεδριάσεων επιτροπών (ΚΣΕ) σημειώνει τόσο σημαντική μείωση που δεν έχουν πραγματοποιηθεί κοινές κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις από το 2012 (σε αντίθεση με τις δύο ανά έτος παλιότερα). Η τάση αυτή αντικατοπτρίζει εν μέρει ορισμένες σημαντικές οργανωτικές δυσκολίες οι οποίες μειώνουν την προθυμία για αυτές και εν μέρει το γεγονός ότι – ιδίως αναφορικά με τις ΚΚΣ – έχουν περιορισμένο άμεσο αντίκτυπο στη συνεχή κοινοβουλευτική δραστηριότητα και είναι κατάλληλες για πιο γενικές συζητήσεις.¹¹

Μια πέμπτη και αρκετά συνδεδεμένη με την προηγούμενη τάση είναι ότι ορισμένα υφιστάμενα φόρα για διακοινοβουλευτικές σχέσεις χρειάζονται κάποιες σκέψεις ως προς το μέλλον τους. Η COSAC είναι ο φορέας που μπορεί να αναφερθεί ως αξιοσημείωτο παράδειγμα εν προκειμένω. Το φθινόπωρο του 2013, η COSAC πραγματοποίησε την 50ή της εξαμηνιαία συνεδρίαση. Ενώ ο θεσμοθετημένος ρόλος της COSAC είναι να συνιστά σώμα ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα επί των πρακτικών πτυχών του κοινοβουλευτικού ελέγχου¹², κατά τα τελευταία πέντε έτη οι συζητήσεις σε συνεδριάσεις της COSAC κυριαρχούνταν από μέλη των εθνικών και ευρωπαϊκών εκτελεστικών σωμάτων. Τα μέλη αυτά ανέρχονταν στο 60 τοις εκατό των βασικών ομιλητών. Αντιθέτως, ποσοστό χαμηλότερο του 30 τοις εκατό προερχόταν από την κοινοβουλευτική σφαίρα¹³. Και στις εννέα συνεδριάσεις της COSAC, από τη σουηδική Προεδρία (2009) έως τη λιθουανική Προεδρία (2013), μόλις το 16 τοις εκατό των συζητήσεων είχε αμιγώς διακοινοβουλευτικό χαρακτήρα, ενώ στο 63 τοις εκατό των συζητήσεων οι επιλεγμένοι βασικοί ομιλητές προέρχονταν μόνο από εκτελεστικά σώματα (είτε ευρωπαϊκό είτε εθνικό) χωρίς τη συμμετοχή βουλευτών. Συνεπώς, είναι να αναρωτιέται κανείς εάν ο σκοπός της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κοινοβουλίων, υπέρ του οποίου τάσσεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, παραμένει στο επίκεντρο των πρόσφατων διαδικασιών της COSAC. Ωστόσο, φαίνεται ότι για πολλά εθνικά κοινοβούλια ο διάλογος με το εκτελεστικό σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά ουσιώδες μέρος των δραστηριοτήτων της COSAC.

Η συμμετοχή βουλευτών του ΕΚ από ειδικευμένες επιτροπές στην COSAC δεν έχει επιλύσει το βασικό πρόβλημα που φέρει στη θεμελιώδη σύνθεσή της, ως διάσκεψη μελών κοινοβουλευτικών επιτροπών για θέματα ΕΕ με γενικευμένη προσέγγιση που εστιάζουν το επίκεντρο των συνεισφορών τους περισσότερο σε θεσμικά θέματα παρά σε (μεμονωμένες, ειδικευμένες) πολιτικές. Στο ίδιο πνεύμα, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι συζητήσεις

¹¹ Αρμόζει να υπενθυμιστεί ότι οι ΚΚΣ θεσπίστηκαν μετά την απόρριψη του σχεδίου ευρωπαϊκού Συντάγματος ως μέσο ενίσχυσης του διαλόγου για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

¹² Κανονισμός COSAC, άρθρο 5.2.

¹³ Είκοσι ένα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου Barroso (δύο φορές) και του Αντιπροέδρου Šefčovič (10 φορές), ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Herman Van Rompuy (μία φορά), ο Υπατος Εκπρόσωπος στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (μία φορά) και αξιωματούχοι της ΕΕ (δύο), καθώς και έξι πρωθυπουργοί, 18 εθνικοί υπουργοί και ένας εθνικός αξιωματούχος· 10 ενεργοί βουλευτές του ΕΚ και δύο πρώην Πρόεδροι του ΕΚ, καθώς και 11 ενεργοί βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων. Οι υπόλοιποι ομιλητές ήταν τρεις νέοι πολίτες, πέντε εκπρόσωποι από πανεπιστήμια, ινστιτούτα, ιδρύματα και δύο εκπρόσωποι επιχειρήσεων (συνολικά, 10 ομιλητές· ποσοστό 12 τοις εκατό)..

μεταξύ βουλευτών του ΕΚ και εθνικών βουλευτών σχετικά με συγκεκριμένους τομείς πολιτικής τείνουν να πραγματοποιούνται εκτός του πλαισίου της COSAC. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, μπορεί να σημειωθεί η τάση που συνίσταται στον στόχο δημιουργίας μιας διακοινοβουλευτικής σφαίρας συζήτησης, τουλάχιστον σε σημαντικούς συγκεκριμένους τομείς νομοθετικής δράσης, να τείνει επί του παρόντος να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο ξεχωριστών ειδικευμένων φόρα και όχι μέσω της COSAC.

Μια έκτη τάση είναι ότι, σε αντίθεση με τις δύο προηγούμενες τάσεις, κάποιες άλλες μορφές συνεργασίας κερδίζουν έδαφος τόσο σε αριθμούς όσο και σε σημασία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις συστάσεις της Διευθύνουσας Ομάδας για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια, ο αριθμός των διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων επιτροπών (ΔΣΕ) αυξάνεται σταθερά¹⁴. Συνολικά, περίπου 60 ΔΣΕ έχουν διοργανωθεί από το 2009 για μεγάλο αριθμό θεμάτων. Επιπλέον, και πάλι σύμφωνα με τις συστάσεις της Διευθύνουσας Ομάδας, οι επιτροπές εξετάζουν πλέον τις προβλεπόμενες ΔΣΕ έξι μήνες νωρίτερα και αποστέλλουν τις προτάσεις τους για έγκριση πρώτα στη Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών και τελικά στη Διάσκεψη των Προέδρων.¹⁵ Εν συνεχεία, δημοσιεύεται χρονοδιάγραμμα με όλες τις διακοινοβουλευτικές εκδηλώσεις και διανέμεται σε όλα τα εθνικά κοινοβούλια. Όλη η διαδικασία της εκ των προτέρων εξέτασης και έγκρισης των προγραμματισμένων ΔΣΕ έχει ως στόχο τον καλύτερο συντονισμό των διακοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων και την αποφυγή επικαλύψεων. Για τον σκοπό αυτόν, το εν λόγω χρονοδιάγραμμα συμπεριλαμβάνει επίσης τις διακοινοβουλευτικές δραστηριότητες του κοινοβουλίου του κράτους μέλους που ασκεί την Προεδρία.¹⁶ Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιτροπών του ΕΚ στον τομέα των ΔΣΕ. Ενώ, για παράδειγμα, ορισμένες επιτροπές οργανώνουν μία ή περισσότερες ΔΣΕ ετησίως, ορισμένες άλλες δεν έχουν οργανώσει καμία ΔΣΕ κατά τα τελευταία πέντε έτη. Επιπλέον, παρά τη γενική προτίμηση για τις ΔΣΕ, τα στοιχεία από ερωτηματολόγια και εσωτερικές μελέτες για τις εν λόγω διασκέψεις επίσης καταδεικνύουν την ανάγκη για συνεχή εξέταση της μορφής, της ουσίας και της χρονικής στιγμής τους.

Ισχύει, για παράδειγμα, ότι η ενιαία προσέγγιση που ακολουθήθηκε σχετικά με τις ΔΣΕ δεν εξυπηρετεί πλέον με τον βέλτιστο τρόπο τα συμφέροντα μεμονωμένων επιτροπών. Εν προκειμένω, μια αξιοσημείωτη εξέλιξη κατά τα πιο πρόσφατα έτη είναι η διοργάνωση διασκέψεων μόνο με προέδρους. Ορισμένες επιτροπές, όπως η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής και η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, οργανώνουν διασκέψεις αυτού του είδους με στόχο μια πιο εστιασμένη συζήτηση. Πράγματι, φαίνεται ότι το μέλλον των ΔΣΕ είναι η κίνηση προς πιο διαφοροποιημένες μορφές, σύμφωνα με τις ανάγκες και τους στόχους κάθε οργανωτικής επιτροπής.

Μια τελευταία τάση που παρατηρείται είναι η αυξανόμενη σημασία της τεχνολογίας στον τομέα των διακοινοβουλευτικών σχέσεων. Η βιντεοδιάσκεψη, για παράδειγμα, κερδίζει σταδιακά έδαφος ως μέσο πραγματοποίησης διακοινοβουλευτικών συνεδριάσεων, καθώς προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα όσον αφορά το κόστος και τον χρόνο ταξιδιού. Επιπλέον, η IPEX έχει ανανεωθεί πλήρως και είναι πλέον διαθέσιμη και στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ και προσφέρει μια αξιόπιστη, σύγχρονη πλατφόρμα για την ανταλλαγή πληροφοριών. Η διασύνδεση της τεχνολογίας με παραδοσιακά και νέα μέσα

¹⁴ Διευθύνουσα Ομάδα για τις σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια: «Συστάσεις προς τη Διάσκεψη των Προέδρων», σύσταση αριθ. 3.

¹⁵ Οπ.π., σύσταση αριθ. 1.

¹⁶ Μπορείτε να βρείτε μια επισκόπηση των διακοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων των κοινοβουλίων των κρατών μελών που ασκούν την Προεδρία στη διεύθυνση: www.IPEX.eu.

διακοινοβουλευτικών σχέσεων είναι προφανής, μεταξύ άλλων, σε σχέση με φόρουμ αυτού του είδους, όπως η Διάσκεψη των Προέδρων της ΕΕ, οι διασκέψεις σχετικά με την ΚΕΠΠΑ/ΚΕΠΑΑ και σχετικά με το άρθρο 13 της ΣΣΣΔ για τις οποίες υπάρχουν ειδικές σελίδες στην IPEX που φιλοξενούν όλα τα σχετικά έγγραφα. Επιπλέον, η IPEX συνιστά βασικό εργαλείο για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αριθ. 2, καθώς συνιστά τη βασική πλατφόρμα διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με τα διάφορα στάδια κοινοβουλευτικού ελέγχου σε κάθε κοινοβούλιο/σώμα της ΕΕ μαζί με τα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων αιτιολογημένων γνωμών και εισηγήσεων. Σε σχέση επίσης με το ECPRD, η τεχνολογία έχει επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις. Χάρη στην οικονομική επένδυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο ιστότοπος του ECPRD έχει καταστεί η κεντρική πλατφόρμα για την ανταλλαγή και την αποθήκευση συγκριτικών πληροφοριών σχετικά με κοινοβουλευτικές πρακτικές. Η ηλεκτρονική ροή εργασιών συμβάλλει ώστε να οργανώνεται ομαλά η διαβίβαση ερωτημάτων και απαντήσεων και έχει γίνει πλήρως αποδεκτό από όλους τους συμμετέχοντες του δικτύου. Μια ισχυρή μηχανή αναζήτησης επιτρέπει την καλύτερη αξιοποίηση της βάσης δεδομένων για εξοικονόμηση χρόνου, ώστε να αποφεύγονται διπλές εργασίες και τελικά να επιτευχθεί η βέλτιστη πρόσβαση στις πληροφορίες. Όλα αυτά τα παραδείγματα καταδεικνύουν τις δυνατότητες της τεχνολογίας να διευκολύνει τη διακοινοβουλευτική συνεργασία από πολλές απόψεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ 2013

- I. Συνεδριάσεις της COSAC – Θέματα και βασικοί ομιλητές
- II. Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις επιτροπών και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις
- III. Διμερείς επισκέψεις (περιλαμβανομένων βιντεοδιασκέψεων)
- IV. Στοιχεία του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης
- V. ECPRD: Κατάλογος αιτήσεων συγκριτικών στοιχείων από το ΕΚ και Κατάλογος σεμιναρίων και προβλεπόμενες από το καταστατικό συνεδριάσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Συνεδριάσεις της COSAC – Θέματα και βασικοί ομιλητές

ΕΚΔΗΛΩΣΗ	ΘΕΜΑΤΑ	ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ/ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΩΝ
Συνεδριάσεις των προέδρων της COSAC, 27-28 Ιανουαρίου 2013, Δουβλίνο	<ul style="list-style-type: none"> • Προτεραιότητες της ιρλανδικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης • Το μέλλον της Ευρώπης: προς μια ουσιαστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση 	<ul style="list-style-type: none"> • κ. Brendan HOWLIN, T.D., υπουργός Δημόσιων Δαπανών και Μεταρρύθμισης • κ. Magoš ŠEFČOVIČ, αντιπρόεδρος αρμόδιος για τις διοργανικές σχέσεις και τη διοίκηση
XLIX COSAC (συνεδρίαση ολομέλειας) 23-25 Ιουνίου 2013, Δουβλίνο	<ul style="list-style-type: none"> • Απολογισμός και προοπτικές για το μέλλον • Το μέλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης • Αποτελέσματα ανάπτυξης • Ευρωπαϊκό μέλλον για τους νέους πολίτες • Διεύρυνση και πολιτική γειτονίας – διατήρηση της δυναμικής 	<ul style="list-style-type: none"> • κ. Enda KENNY, An Taoiseach, πρωθυπουργός της Ιρλανδίας • κ. Herman DE CROO, πρώην πρόεδρος της βελγικής Βουλής των Αντιπροσώπων, και κ. Brendan HALLIGAN, πρόεδρος, Ινστιτούτο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων • Ομάδα συζήτησης με τον δρα Μο IBRAHIM, πρόεδρο, Ίδρυμα Μο Ibrahim, την κα Michèle STRIFFLER, αντιπρόεδρο της Επιτροπής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τον κ. Barry ANDREWS, εκτελεστικό στέλεχος, GOAL • κ. Ruairi QUINN TD, υπουργός Παιδείας και Δεξιοτήτων, και παρεμβάσεις από τρεις νέους ευρωπαίους πολίτες: Nevin ÖZTOP (Τουρκία), Rachel CREEVY (Ιρλανδία), Marietta HERFORT (Ουγγαρία) • κ. Valentin INZKO, Υπατος Εκπρόσωπος στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, και κ. Ewgan FOUÉRE, ανώτερος συνεργάτης έρευνας, Κέντρο Ευρωπαϊκών Πολιτικών Σπουδών, απαντά πρώτος ο: κ. Miguel Angél MARTÍNEZ, αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Συνεδριάσεις των προέδρων της COSAC, 7 - 8 Ιουλίου 2013 Βίλνιους	<ul style="list-style-type: none"> • Προτεραιότητες της λιθουανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης • Προς μια Πολιτική και Οικονομική Ένωση: Επόμενα βήματα 	<ul style="list-style-type: none"> • κ. Linas LINKEVIČIUS, υπουργός Εξωτερικών Υποθέσεων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας • κ. Magoš ŠEFČOVIČ, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις διοργανικές σχέσεις και τη διοίκηση

<p>Συνεδρίαση L COSAC (συνεδρίαση ολομέλειας) 27-29 Οκτωβρίου 2013, Βίλνιους</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πορεία των εργασιών της λιθουανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης • Η επετειακή συνεδρίαση L COSAC – Συμβολή της COSAC στην ενίσχυση της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση • Ευρωπαϊκές εκλογές 2014: πλατφόρμα συζήτησης για το μέλλον της ΕΕ με τους πολίτες της • Κοινοβουλευτική διπλωματία – η περιπτώσιολογική μελέτη ΕΚ-Ουκρανίας • Υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» • Η δημοκρατική νομιμότητα στην ΕΕ και ο ρόλος των κοινοβουλίων της ΕΕ • Ψηφιακό θεματολόγιο: προκλήσεις και προοπτικές: κυβερνοασφάλεια – οφέλη για τις επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • A. E. Algirdas BUTKEVIČIUS, πρωθυπουργός της Δημοκρατίας της Λιθουανίας • κ. Laurent FABIUS, υπουργός Εξωτερικών Υποθέσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας • κ. Pat COX, πρώην Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και κ. Andrew DUFF, μέλος της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εισηγητής της έκθεσης σχετικά με τη βελτίωση της οργάνωσης των εκλογών για την ανάδειξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2014 • κ. Pat COX, πρώην Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου • κ. Maroš ŠEFČOVIČ, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις διοργανικές σχέσεις και τη διοίκηση και κα Pervenche BERÈS, πρόεδρος της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου • κα Eva KJER HANSEN, πρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του δανικού Folketing, κ. Dominic HANNIGAN, πρόεδρος της Κοινής Επιτροπής Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του ιρλανδικού Oireachtas και κ. Hans-Gert PÖTTERING, πρώην Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου • κ. Rudolf Peter ROY, επικεφαλής Τομέα Πολιτικής Ασφαλείας και Κυρώσεων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης και κ. Ilja LAURS, ανώτερο εκτελεστικό στέλεχος της GetJar, νικητής του βραβείου «Ευρωπαίος Μάνατζερ της Χρονιάς 2011», που παρουσιάστηκε από την ένωση European Business Press (EBP)
--	--	---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις των επιτροπών του ΕΚ με τα εθνικά κοινοβούλια στις Βρυξέλλες και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (*) Στατιστικά στοιχεία για το 2013

(*) όλες οι εκδηλώσεις είναι ΔΣΕ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Επιτροπή	Εκδήλωση	Ημερομηνία	Εθνικά κοινοβούλια			ΕΚ
			Βουλευτές	Εθνικό κοινοβούλιο	Σώμα	Βουλευτής του ΕΚ
JURI	<u>Εργαστήριο</u> Αστικό δίκαιο και δικαιοσύνη: «Απολαμβάνουν οι πολίτες της ΕΕ την ελεύθερη διακίνηση;»	23 Ιανουαρίου	8	7	7	8
ECON/BUDG/ EMPL	Κοινοβουλευτική Εβδομάδα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου	28-30 Ιανουαρίου	100	26	33	70
AFET/SEDE	<u>Ανταλλαγή απόψεων</u> με τους υπουργούς Εξωτερικών Υποθέσεων Carl Bildt & Radoslaw Sikorski: Προς μια ευρωπαϊκή συνολική στρατηγική:	21 Φεβρουαρίου	15	12	13	35
FEMM	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Απάντηση των γυναικών στην κρίση»	7 Μαρτίου	14 + 2 από την Τουρκία	13 + από την Τουρκία	16	20
ENVI	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Ενιαία και αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ: για ποιον λόγο δεν λειτουργεί σωστά;»	26 Μαρτίου	27 + 1 από την Κροατία	16 + 1 από την Κροατία	20 + 1 από την Κροατία	27
DEVE	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής: πώς μπορούν να συνεργαστούν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια;»	23 Απριλίου	28 + 1 από την Κροατία + 2 από τη Νορβηγία	1 + 1 από το Ναουρού	18 + 1 από την Κροατία + 1 από τη Νορβηγία	8
AFET/SEDE	<u>Ανταλλαγή απόψεων</u> σχετικά με «Το μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας: η προοπτική του ΝΑΤΟ» και διάσκεψη σχετικά με την «Κατανόηση του πολιτικού Ισλάμ: απόψεις εκ των έδρων».	6-7 Μαΐου	7	7	6	39
CRIM	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, της διαφθοράς και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκλήματα»	7 Μαΐου	19 + 4 από την Κροατία + 2 από τη Νορβηγία	12 + από την Κροατία + από τη Νορβηγία	12 + από την Κροατία + από τη Νορβηγία	12
JURI/FEMM	<u>Ανταλλαγή απόψεων</u> Βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις μη εκτελεστικών διοικητικών στελεχών των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών	19 Ιουνίου	12 + 1 από την Κροατία	9 + 1 από την Κροατία	10 + 1 από την Κροατία	8

**Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις των επιτροπών του ΕΚ με τα εθνικά κοινοβούλια στις Βρυξέλλες
και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (*)
Στατιστικά στοιχεία για το 2013**

(*) όλες οι εκδηλώσεις είναι ΔΣΕ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Επιτροπή	Εκδήλωση	Ημερομηνία	Εθνικά κοινοβούλια			ΕΚ
			Βουλευτές	Εθνικό κοινοβούλιο	Σώμα	Βουλευτής του ΕΚ
LIBE/JURI	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Δημιουργία ενός Χώρου Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης: κατάσταση σχετικά με την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις»	20 Ιουνίου	32 + 1 από την Κροατία + 3 από τη Νορβηγία	19 + από την Κροατία + από τη Νορβηγία	24 + από την Κροατία + από τη Νορβηγία	28
JURI	<u>Εργαστήριο</u> «Η πρόταση για ένα κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων: μελλοντικά βήματα»	10 Ιουλίου	7	6	6	6
ECON	<u>Ανταλλαγή απόψεων</u> «Ο κύκλος του 2013 του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου»	17 Σεπτεμβρίου	14	12	12	20
AFET/DROI	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου και του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τη δημοκρατία»	25 Σεπτεμβρίου	19	12	13	18
AFET/SEDE	<u>Συνεδρίαση ανοικτή στους προέδρους των σχετικών εθνικών επιτροπών της ΕΕ</u> «Το μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας»	5 Νοεμβρίου	14	10	9	25
CONT	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών σχετικά με την «Καλύτερη διαχείριση των δαπανών – μοντέλα κοινοβουλευτικού ελέγχου των δαπανών»	14 Νοεμβρίου	18	13	13	8
LIBE	<u>Συνεδρίαση ανοικτή στους προέδρους των σχετικών εθνικών επιτροπών της ΕΕ</u> Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ) και για την κατάργηση των αποφάσεων 2009/371/ΔΕΥ και 2005/681/ΔΕΥ	14 Νοεμβρίου	7	6	6	43
REGI	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Προς τις παραγωγικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή μέσω βελτιωμένων συνεργιών μεταξύ του τοπικού, εθνικού και ενωσιακού επιπέδου για την πρόοδο της στρατηγικής ΕΕ 2020»	27 Νοεμβρίου	25	15	15	21
ITRE	<u>Κοινή συνεδρίαση επιτροπών σχετικά με την «Εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ για τον 21ο αιώνα»</u>	17 Δεκεμβρίου	30 + 3 από τη Νορβηγία + 1 από την Τουρκία + 2 από το Κοσσυφοπέδιο	16 + από τη Νορβηγία + από την Τουρκία + από το Κοσσυφοπέδιο	18 + από τη Νορβηγία + από την Τουρκία + από το Κοσσυφοπέδιο	60
ΣΥΝΟΛΟ	18 διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις		404 + 23			

**Διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις των επιτροπών του ΕΚ με τα εθνικά κοινοβούλια
και άλλες διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις (*) στις Βρυξέλλες
Στατιστικά στοιχεία για το 2014**

(*) όλες οι εκδηλώσεις είναι ΔΣΕ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

<u>Επιτροπή</u>	<u>Εκδήλωση</u>	<u>Ημερομηνία</u>	<u>Εθνικά κοινοβούλια</u>			<u>ΕΚ</u>
			<u>Βουλευτές</u>	<u>Εθνικό κοινοβούλιο</u>	<u>Σώμα</u>	<u>βουλευτής του ΕΚ</u>
<i>ECON/BUDG/EMPL</i>	<u>Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Εβδομάδα</u> Διακοινοβουλευτική διάσκεψη σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 13 ΣΣΣΔ) Κύκλοι 2013 και 2014 του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου	20-22 Ιανουαρίου	136	28	41	58
	<u>Κοινοβουλευτικό Φόρουμ</u> το οποίο διεκθύνουν οι Miguel Angel Martínez και Othmar Karas, αντιπρόεδροι με θέμα «Τα κοινοβούλια της ΕΕ στην παγκόσμια διακυβέρνηση»	18 Φεβρουαρίου	28	15	16	8
FEMM	Διακοινοβουλευτική συνεδρίαση επιτροπών με θέμα «Πρόληψη της βίας σε βάρος των γυναικών – Μια πρόκληση για όλους»	5 Μαρτίου	34	20	22	8
LIBE	<u>Κοινή συνεδρίαση επιτροπών</u> με θέμα «Μελλοντικές προτεραιότητες στον τομέα των πολιτικών ελευθεριών, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων»	19 Μαρτίου	37 +1 AL + 2 XK + 2 ME + 1 από την Τουρκία	24 + από την Αλβανία + από το Κοσσυφοπέδιο + από το Μαυροβούνιο + από την Τουρκία	19 + από την Αλβανία + από το Κοσσυφοπέδιο + από το Μαυροβούνιο + από την Τουρκία	60
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>4 διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις</u>		<u>235 + 6</u>			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΓΔ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ – Σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια Μονάδα νομοθετικού διαλόγου – Μονάδα θεσμικής συνεργασίας

Διμερείς επισκέψεις - 2013

Ημερομηνία	Country / Σώμα	Επιτροπή / Άλλο	Είδος επίσκεψης
ΙΑΝ/ΦΕΒΡ			
22 Ιαν	UK - House of Lords	Υποεπιτροπή C επίσκεψη της ΕΥΕΔ στις Βρυξέλλες	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
23 Ιαν	UK - House of Lords	Υποεπιτροπή D Έρευνα σχετικά με την ενέργεια	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
28 Ιαν	UK - IE	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της βρετανικής-ιρλανδικής κοινοβουλευτικής συνέλευσης	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
30 Ιαν	UK - House of Lords	Υποεπιτροπές E& F, έρευνα στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου 36	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
31 Ιαν	UK - House of Commons	Ειδική Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
ΜΑΡΤΙΟΣ/ΑΠΡΙΛΙΟΣ			
04-05 Μαρτίου	FI - Eduskunta	Αντιπροσωπεία της Μείζονος Επιτροπής του φινλανδικού κοινοβουλίου	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
04-05 Μαρτίου	LT- Seimas	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων	BUDG, ECON, ITRE, AFET, IMCO
07-08 Μαρτίου	LT- Seimas	Επίσκεψη πριν από την ανάληψη της Προεδρίας	AGRI, ENVI, REGI, EMPL
18-19 Μαρτίου	LT- Seimas	Επίσκεψη πριν από την ανάληψη της Προεδρίας	ECON, BUDG
09 Απρ	FR - Assemblée Nationale	Μέλος της Επιτροπής Υποθέσεων της ΕΕ	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
22 Απρ	IE - Oireachtas	Αντιπροσωπεία της Κοινής Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και Εμπορίου	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
ΜΑΙΟΣ/ΙΟΥΝΙΟΣ			
13 Μαΐου	UK - House of Commons	Επιτροπή Εξέτασης Ευρωπαϊκών Υποθέσεων	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
14-16 Μαΐου	EE - Riigikogu	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	Επίσκεψη μελέτης
27 Μαΐου	NL - Tweede Kamer	Επιτροπή Υγείας	Μέλη της Επιτροπής ENVI
30 Μαΐου	UK - House of Commons	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	Επίσκεψη μελέτης
25 Ιουνίου	UK - House of Commons	Ειδική Επιτροπή Μεταφορών	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
26 Ιουνίου	Συμβούλιο των Βορείων Χωρών	Επιτροπή Πρόνοιας	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
27 Ιουνίου	UK - House of Commons	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	ENVI, ITRE
ΙΟΥΛΙΑΥΓ			
ΣΕΠΤ/ΟΚΤ			
24 Σεπτ.	PL - Senat	Πρόεδροι και μέλη 14 επιτροπών	ITRE και LIBE

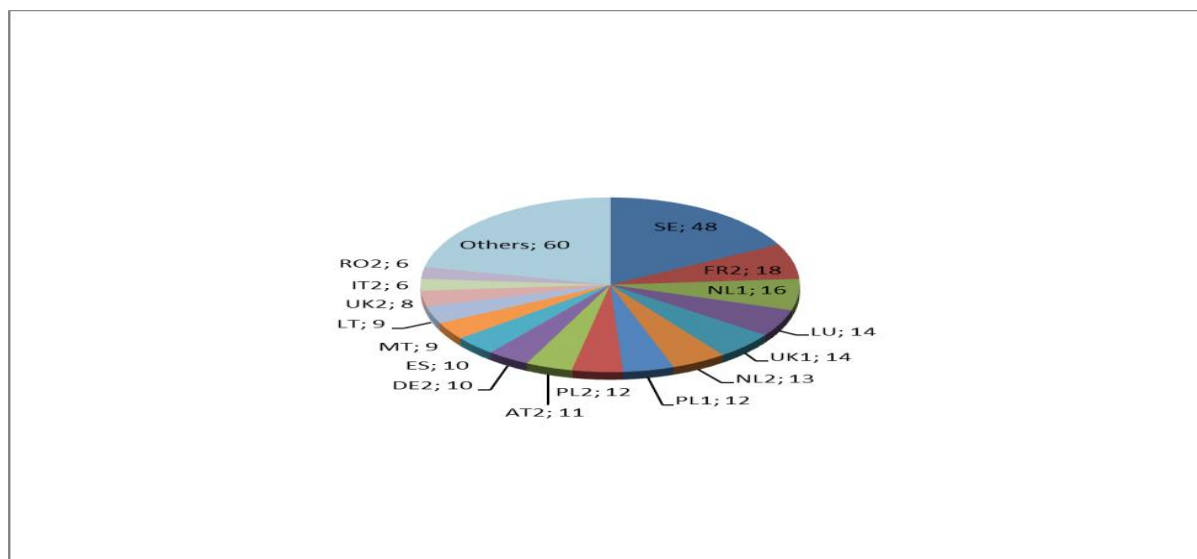
24-25 Σεπτ.	SE - Riksdag	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	Συνεδριάσεις με αξιωματούχους από επιτροπές του ΕΚ
25-26 Σεπτ.	LV - Saeima	Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής και διάφοροι	Προετοιμασία για τη λετονική Προεδρία
26 Σεπτ.	NL - Tweede Kamer	Επίσκεψη μελέτης	Γεύμα εργασίας με βουλευτές του ΕΚ
02 Οκτ.	UK - House of Lords	Επιτροπή ΕΕ Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Υποθέσεων	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
02 Οκτ.	RO - Camera Deputatilor	Πρόεδρος του Σώματος	Συνάντηση με τον βουλευτή του ΕΚ Hannes Swoboda
14 Οκτ.	NL - Tweede Kamer	Βοηθοί Επιτροπών	Συνεδριάσεις με τη βουλευτή του ΕΚ Marietje Schaake και αξιωματούχους
14 Οκτ.	Συμβούλιο των Βορείων Χωρών	Ανάθεση αρμοδιοτήτων	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
15 Οκτ.	IT - Senato della Repubblica	Αντιπροσωπεία γερουσιαστών	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
17 Οκτ.	FR - Assemblée Nationale	Μέλος της Επιτροπής Υποθέσεων της ΕΕ	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών σχετικά με τους ενδοκρινικούς διαταράκτες
17 Οκτ.	UK - House of Commons	Επιτροπή Περιβάλλοντος, Τροφίμων και Αγροτικών Υποθέσεων	Επίσκεψη μελέτης αξιωματούχων
17 Οκτ.	UK - House of Lords	Υποεπιτροπές Α, Β και Ε	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
30 Οκτ.	FR - Sénat		LIBE, FEMM
NOΕΜΒΡ/ΔΕΚ			
04 Νοεμβρ.	UK - House of Lords	Υποεπιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων ΕΕ	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
04-05 Νοεμβρ.	DK - Folketing	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	Επίσκεψη μελέτης
04-05 Νοεμβρ.	SE - Riksdag	Τμήμα Συντονισμού ΕΕ	Επίσκεψη μελέτης αξιωματούχων
07 Νοεμβρ.	UK - House of Commons	Επιτροπή Ουαλικών Υποθέσεων	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
12 Νοεμβρ.	UK - House of Lords	Υποεπιτροπή Εσωτερικής Αγοράς, Υποδομών και Απασχόλησης	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
13 Νοεμβρ.	UK - House of Commons & UK - House of Lords	Μονάδα Ελέγχου και Βιβλιοθήκη & Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων Λόρδων	Επίσκεψη μελέτης αξιωματούχων
25 Νοεμβρ.	EE - Riigikogu	Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
27 Νοεμβρ.	Συμβούλιο των Βορείων Χωρών	Προεδρείο του Συμβουλίου των Βορείων Χωρών	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών
26 Νοεμβρ.	NL - Tweede Kamer	Διευθυντικά στελέχη ανθρώπινου δυναμικού	Περιήγηση με ξενάγηση στο ΕΚ
02 Δεκ.	AT Parliament	Τμήμα Υποθέσεων ΕΕ	Επίσκεψη μελέτης αξιωματούχων
03 Δεκ.	DK - Folketing	Αντιπροσωπεία αξιωματούχων	Συνεδριάσεις των επιτροπών
04 Δεκ.	ES - Cortes	Επιτροπή Υποθέσεων ΕΕ, Εξωτερικών Υποθέσεων και Οικονομικών Υποθέσεων	Επίσκεψη εργασίας βουλευτών

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ
ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ / ΣΩΜΑΤΩΝ
ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**

AT1	Αυστρία	Nationalrat	IT1	Ιταλία	Camera dei Deputati
AT2	Αυστρία	Bundesrat	IT2	Ιταλία	Senato della Repubblica
BE1	Βέλγιο	Chambre des Représentants	LV	Λετονία	Saeima
BE2	Βέλγιο	Sénat	LT	Λιθουανία	Seimas
BG	Βουλγαρία	Narodno sabranie	LU	Λουξεμβούργο	Chambre des Députés
CY	Κύπρος	Βουλή των Αντιπροσώπων	MT	Μάλτα	Kamra tad-Deputati
CZ1	Τσεχία	Poslanecká sněmovna	NL1	Κάτω Χώρες	Tweede Kamer
CZ2	Τσεχία	Senát	NL2	Κάτω Χώρες	Eerste Kamer
HR	Κροατία	Hrvatski Sabor	PL1	Πολωνία	Sejm
DK	Δανία	Folketinget	PL2	Πολωνία	Senat
EE	Εσθονία	Riigikogu	PT	Πορτογαλία	Assembleia da República
FI	Φινλανδία	Eduskunta	RO1	Ρουμανία	Camera Deputaţilor
FR1	Γαλλία	Assemblée nationale	RO2	Ρουμανία	Senatul
FR2	Γαλλία	Sénat	SK	Σλοβακική Δημοκρατία	Národná rada
DE1	Γερμανία	Bundestag	SI1	Σλοβενία	Državni zbor
DE2	Γερμανία	Bundesrat	SI2	Σλοβενία	Državni svet
EL	Ελλάδα	Βουλή των Ελλήνων	ES	Ισπανία	Congreso de los Diputados
HU	Ουγγαρία	Országgyűlés	ES	Ισπανία	Senado
IE1	Ιρλανδία	Dáil Éireann	SE	Σουηδία	Riksdagen
IE2	Ιρλανδία	Seanad Éireann	UK1	Ηνωμένο Βασίλειο	House of Commons
			UK2	Ηνωμένο Βασίλειο	House of Lords

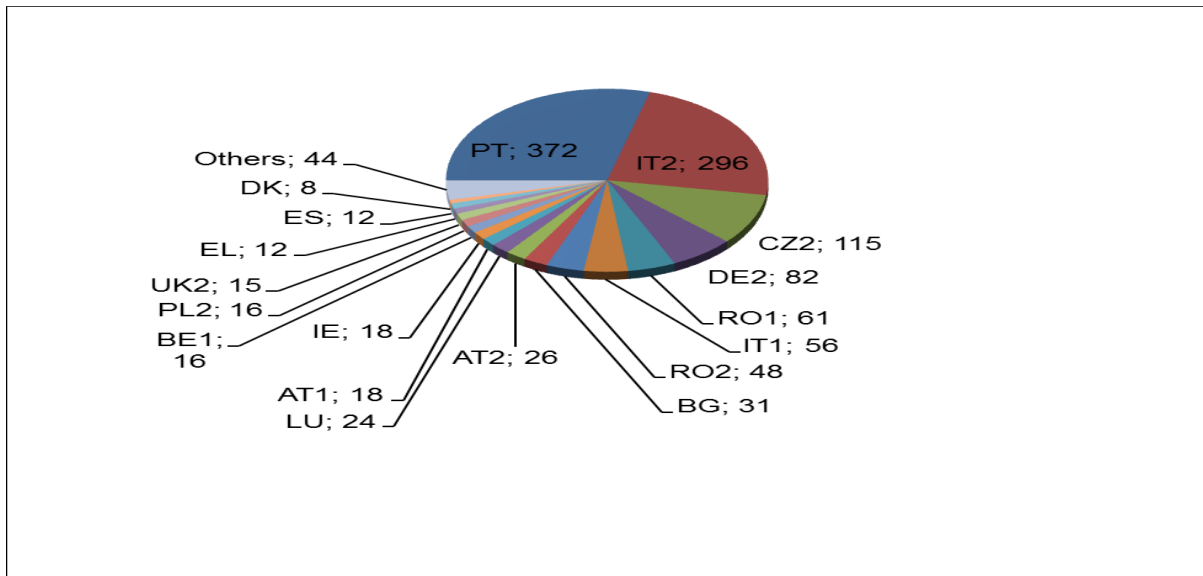
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

**Στοιχεία του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης
Αιτιολογημένες γνώμες ανά κοινοβουλευτικό σώμα (2010 -2013)¹⁷**

¹⁷ Τα Κοινοβούλια/Σώματα με πέντε ή λιγότερες αιτιολογημένες γνώμες αναφέρονται συνολικά στα «Άλλα»: 5 αιτ. γνώμες: CY, IT1· 4 αιτ. γνώμες: DK, RO1· 3 αιτ. γνώμες: BE1, CZ1, CZ2, DE1, EL, FI, PT, SK· 2 αιτ. γνώμες: AT1, BE2, BG, IE*, IE1, LV· 1 αιτ. γνώμη: EE, FR1, HU, IE2, NL*, SI1· 0 αιτ. γνώμες: HR, SI2 (*= από κοινού και από τα δύο Σώματα).

Εισηγήσεις ανά κοινοβουλευτικό σώμα (2010-2013)¹⁸

¹⁸ Τα Κοινοβούλια/Σώματα με πέντε ή λιγότερες εισηγήσεις αναφέρονται συνολικά στα «Άλλα»: 5 Εισηγήσεις: PL1· 4 Εισηγήσεις: CY· CZ1, EE, LT, UK1· 3 Εισηγήσεις: FR2, NL2· 2 R Εισηγήσεις: FI, FR1, MT, NL1· 1 Εισηγήση: BE2· DE1, HU, LV, SE· 0 Εισηγήσεις: HR, SI1, SI2, SK.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ECPRD

A. Ζητήματα για τα οποία πολιτικά όργανα και διοικητικές υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμβουλευτήκαν το δίκτυο του ECPRD κατά το 2013 μέσω αιτήσεων συγκριτικών στοιχείων

- Έπιπλα γραφείου και εξοπλισμός ΤΠΕ για βουλευτές
- Εξωτερικές σχέσεις κοινοβουλίων
- Παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας στο άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας – διατάξεις σχετικές με τα κοινοβούλια
- Νομικές υποχρεώσεις σχετικά με την καταγγελία συμβάσεων απασχόλησης των βοηθών
- Ονόματα γυναικών βουλευτών στην ΕΕ
- Κανόνες σχετικά με την ανάληψη καθήκοντος ως βουλευτής εθνικού κοινοβουλίου
- Σύγκριση ελεγκτικών γνωμών από ανώτερα ελεγκτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου της εκτέλεσης των εθνικών προϋπολογισμών (πλέον μαζί με τα έγγραφα)

B. Σεμινάρια και προβλεπόμενες από το καταστατικό συνεδριάσεις του ECPRD κατά το 2013

Εκδήλωση	Τόπος	Ημερομηνία
Σεμινάρια 2013		
«Ανταλλαγή εμπειριών και λύσεων για ένα κοινοβούλιο που βασίζεται στις ΤΠΕ»	Μπακού	28-29 Νοεμβρίου
«Σύγχρονες τεχνολογίες για την υποστήριξη των κοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων – παραδόσεις και προκλήσεις»	Αγία Πετρούπολη	19-21 Σεπτεμβρίου
«Νέα δημοσιονομικά πλαίσια»	Βιέννη	20-21 Ιουνίου
Διαδικασίες και πρακτικές συζήτησης και έγκρισης μακροπρόθεσμων εθνικών στρατηγικών στα κοινοβούλια	Ταλίν	30-31 Μαΐου
«Κοινοβουλευτικές βιβλιοθήκες και αρχεία και ο ρόλος τους στη διατήρηση και τη συντήρηση της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών τους»	Παρίσι	31 Μαΐου - 1 Ιουνίου
Σεμινάριο «Κοινοβούλι@ στο Net XI – υλοποίηση του ψηφιακού κοινοβουλίου»	Λονδίνο	2-3 Μαΐου
«Κοινοβουλευτική έρευνα και πλουραλισμός πηγών πληροφοριών που είναι στη διάθεση των βουλευτών»	Πράγα	3-5 Απριλίου
Προβλεπόμενες από το καταστατικό συνεδριάσεις 2013		
Ετήσια διάσκεψη ανταποκριτών	Βαρσοβία	17-19 Οκτωβρίου
Συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής	Βιέννη	12-13 Σεπτεμβρίου
Συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής	Στοκχόλμη	21-22 Μαρτίου

**Το παρόν έγγραφο εκδόθηκε από τη
Διεύθυνση για τις Σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια
Γενική διεύθυνση Προεδρίας
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
<http://www.europarl.europa.eu/webnp/>**